

A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium 2003. évi költségvetése a tárca irányítása alá tartozó költségvetési intézmények (1-9. címek), valamint a fejezeti kezelésű ágazati cél- és támogatási feladatok, az állatkár-térítés és fejezeti tartalék (10. cím), közvetlen termelői és piaci támogatások (11. cím) és a központosított bevételek (12. cím) előirányzatait tartalmazza.

A Magyar Köztársaság 2003. évi költségvetéséről szóló 2002. évi LXII. törvény XII. Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium fejezet eredeti kiadási főösszege a következő:

<i>-költségvetési támogatás</i>	<i>159.897,8 millió forint,</i>
<i>-törvény szerinti bevételek</i>	<i>59.781,6 millió forint,</i>
<i>-nemzetgazdasági számlákról (APEH) közvetlen</i>	
<i>termelői és piaci támogatása</i>	<i>118.470,0 millió forint.</i>
<u><i>Összesen:</i></u>	<u><i>338.149,4 millió forint.</i></u>

A fejezet részére jóváhagyott kiadási főösszeg a végrehajtás során a Kormány döntései alapján az alábbiak szerint alakult:

- Az államháztartási törvény és végrehajtási rendeletei szerint az eredeti kiadási előirányzatot módosította az előző évi, **25.561,0 millió forint** kötelezettségvállalással terhelt előirányzat maradvány. A jogszabályok lehetővé teszik a törvény szerinti bevételek előirányzatát meghaladó bevételek összegével a kiadások előirányzatának növelését is, **melynek összege 22.194,2 millió forint volt.** A többletbevételek előirányzata nagyrészt az intézményi bevételekhez és részben az uniós segélyprogramokhoz kapcsolódott.
- A 2003. évben a Kormány a köztisztviselők illetményhelyzetének javítására a központi céltartalék terhére 1.691,5 millió forint, valamint a központilag elrendelt létszámcsökkentés költségeinek ellentételezésére 918,1 millió forint került a fejezethez átcsoportosításra. Megjegyezzük, hogy a létszámcsökkentés december 31-el került döntően végrehajtásra, ezért a létszámra való kihatása csak 2004-ben fog jelentkezni.
- Kormányzati hatáskörben a költségvetés általános tartaléka terhére a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal akkreditációra való felkészülés céljára 350,0 millió forint, a gázáremelés kompenzációjára, a főtisztviselői illetményre és a védelmi munka elismerésére összesen 83,0 millió forint, valamint a pénzügyminiszter hatáskörében a Pilisi parkerdő fejlesztési feladatára 32,0 millió forint került az FVM fejezethez átcsoportosításra.
- Az eredeti előirányzatot a fejezetek közötti feladat átadás-átvétel egyenlegben **410,7 millió forinttal** csökkentette. A 2002. évi összesen 3.694,0 millió forint összegben zárolt előirányzatok elvonásra kerültek. Ugyancsak csökkentette az eredeti fejezeti előirányzatot mezőgazdasági attasé és FAO képviselő megbízása érdekében a Külügyminisztérium fejezetébe átcsoportosításra került 66,6 millió forint.

- A 11. címre a 2099/2003. (V.23.) Kormány határozattal a központi tartalék terhére 500,0 millió forint került a piacra jutási előirányzatra, majd a 10782/2003. (VII. 18.) Kormány határozat lehetővé tette az elemi kárt szenvedett termelők támogatása céljára 5.000,0 millió forint fejezetben belüli átcsoportosítását az agrártermelés költségeit csökkentő támogatás előirányzatról.
- A pénzügyminiszter egyetértésével további fejezetben belüli átcsoportosításra került sor, az agrártermelés költségeit csökkentő előirányzat terhére, a vidékfejlesztési előirányzatra 1.000,0 millió forint, illetve az agrár- és vidékfejlesztési előirányzatokról a piacra jutási támogatás előirányzatra összesen 5.011,0 millió forint mértékben.

Az előbbiek eredményeként, az FVM fejezet aktuális költségvetési kiadási előirányzatai 2003. december 31-i állapotra az alábbiak szerint módosultak és teljesültek.

A módosított bevételi és kiadási előirányzat forrás szerinti teljesítése (millió forint)

<i>Megnevezés</i>	<i>Módosított előirányzat</i>	<i>Teljesítés</i>
<i>-költségvetési támogatás</i>	<i>156.246,5</i>	<i>157.510,3</i>
<i>-törvény szerinti bevételek</i>	<i>81.975,8</i>	<i>57.310,9</i>
<i>-előző évi maradvány felhasználás</i>	<i>25.561,0</i>	<i>20.252,6</i>
<i>-nemzetgazdasági számlákról (APEH)</i>		
<i>vállalkozások folyó támogatása</i>	<i>128.481,0</i>	<i>128.872,7</i>
<i>Összesen:</i>	<i>392.264,3</i>	<i>363.946,5</i>
<i>A tényleges kiadási főösszeg</i>		<i>340.893,3</i>

Össességében az FVM fejezeti szintű kiadási előirányzatok teljesítése 2003. évben 86,9 százalék. Az előző évi maradvánnyal együtt a 2003. évi maradvány 28.381,2 millió forint, ebből kötelezettségvállalással terhelt 25.868,6 millió forint.

Az egyes címek, alcímek felhasználása általában 85-100 % között alakult. Néhány alcímnél azonban nagy, mintegy 50%-os elmaradás mutatkozik, így elsősorban az Európai Unió támogatással megvalósuló Phare programoknál és a SAPARD program teljesítése mindössze 6,5%. Az újonnan alakult EU intézményeknél is (Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal, Magyar Élelmiszer-biztonsági Hivatal) az intézményfejlesztés fizikai kivitelezésétől természetszerűleg elmaradva teljesültek a pénzügyi kifizetések.

A teljesített bevétel közel az eredeti előirányzat szintjén (59.781,6 millió forint) teljesült, a módosított előirányzathoz viszont jelentősen, 30,1%-kal elmaradt. Az előző évhez mérten a teljesített bevétel kilenc százalékkal növekedett. A fejezet teljesített bevétele döntő mértékben (közel 85 %-os részarányban) az intézményi címeken és alcímeken teljesült. Ezen belül kiemelkedő összegű bevétel-növekedés az intézménycsoportban nem volt. A fejezeti összes bevételéhez mérten jelentős összegű bevételt teljesített a földügyi szakigazgatás és az állategészségügyi szakigazgatás.

A növényegészségügyi szakigazgatás ugyan jelentős összegű bevételt ért el (5.081,1 millió forint), azonban több, mint egy milliárd forinttal maradt el a módosított

előirányzattól. Az átlagosnál nagyobb bevételi elmaradás volt a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalnál (MVH), a közművelődési intézményeknél (85,6%-os szint) és az agrárkutató intézményeknél (83,4%-os szint).

Az intézményeknél 2003-ban is a bevétel jelentős részét az egyéb és a pályázatok útján elnyert bevételek képviselték.

Fejezeti szinten végül is a módosított bevételi előirányzattól való elmaradás meghatározó eleme a Phare és SAPARD programok fejezeti előirányzatain az EU segélyeknek, a kiadási teljesítéssel arányban álló alacsony szintű bevételi teljesítése volt.

A díjtételeket az állategészségügyi szakigazgatás 2002-ben 6 %-kal, 2003-ban 6 %-kal, a növény-egészségügyi szakigazgatás 2002-ben 6 %-kal emelte, 2003-ban pedig nem volt emelés. A mezőgazdasági minősítési szakigazgatás pedig az állami fajtanemesítéssel és a vetőmagvakkal, szaporító anyagokkal kapcsolatos hatósági díjbevételeit 2002-ben 5 %-kal, 2003-ban 6 %-kal emelte átlagosan. A földügyi szakigazgatás 2003-ban nem emelt díjtételt, utoljára díjtételemelést 2000-ben hajtottak végre.

Az eredeti előirányzatok évközi módosításai 2003-ban

Millió forintban

Megnevezés	Támogatás	Saját bevétel	Kiadás	Kiadásból személyi jellegű	Kiadásból központi beruházás
Eredeti előirányzat	159 897,8	59 781,6	219 679,4	46 164,2	670,0
Módosítások:					
1)Kormányzati hatáskörben					
2327/2003. (XII.16.) elvonás	-3 694,0		-3 694,0		
2134/2003. (VI.27.) Külképv.	-66,6		-66,6	-23,9	
2343/2003. (XII.17.)	350,0		350,0		
2327/2003. (XII.16.) gázárkomp	50,5		50,0		
2281/2003. (XI.11.) főtisztv.ill.	30,5		30,5	23,1	
3018/2003. polg.védelmi felk.	2,0		2,0	1,5	
2002. LXII.tv.43.§(2) Pilisi park-erdőkilátó építése	32,0		32,0		
Központosított bevétel átváltása	1 456,5		1 456,5		
Köztisztviselői illetményre	1 691,5		1 691,5	1 281,4	
Létszámcsökkentésre	918,1		918,1	691,5	
2)Fejezeti hatáskörben					
Más fejezetnek átadott	-940,1		-940,1	-73,5	
Más fejezettől átvett	529,4		529,4	56,4	
Maradvány igénybevétele		13 410,0	13 410,0	-20,1	546,6
11. címre átadott	-4 011,0		4 011,0		
Többletbevétel		22 195,5	22 195,5	2 168,3	28,1
Kiemelt előirányz.közötti átcsopt.				-2 592,6	
3) Intézményi hatáskörben					
Maradvány igénybevétele		12 149,6	12 149,6	713,9	
Módosított előirányzat	156 246,6	107 536,7	263 783,3	48 390,2	1 244,7

A fejezet 2003. évi előirányzat maradványa **28.381,2** millió forint. Ebből a kötelezettségvállalással lekötött maradvány összege 25.868,6 millió forint, amely áthúzódó feladatokból, olyan programok vállalásaiból adódik, amelyek teljesítése nem az év végéhez igazodik.

Az intézményeknél kimutatott előirányzat maradvány 16.126,2 millió forint, ebből kötelezettségvállalással terhelt 14.177,8 millió forint és 1.948,4 millió forint kötelezettségvállalással nem terhelt előirányzat-maradvány.

A kötelezettségvállalással nem terhelt előirányzat-maradványból 1.906,3 millió forint a Nemzeti Földalapkezelő Szervezetenél keletkezett. Ezen maradvány feltétlenül szükséges a Nemzeti Földalap feladatainak ellátásához, ugyanis a meghirdetett életjáradéki programok kötelezettséggel nem terhelt, de 2004. évben esedékes kifizetések forrását képezik. Ezért a tárca javasolta ezen összegnek a Nemzeti Földalapkezelő Szervezetenél való jóváhagyását. A további kötelezettségvállalással nem terhelt 41,7 millió forint, melyből az MVH-nál keletkezett 36,5 millió forintot a Hivatal információs rendszerének fejlesztésére kezdeményezte a fejezet jóváhagyni.

A fejezeti kezelésű és támogatási cél-előirányzatokon összesen 12.254,9 millió forint előirányzat-maradvány keletkezett, amelyből 564,1 millió forint kötelezettségvállalással nem terhelt. Ebből a maradványból 546,0 millió forint 2003. december 31-én jóváhagyásra került, önkormányzatok pályázatos SAPARD támogatásának áfa kompenzációja, melynek felosztására és felhasználására 2004-ben kerül sor.

A magyar gazdaság és ezen belül az agrárágazat 2003. évi fejlődési lehetőségeit a világgazdaságban és kiváltképp az Euro-régióban az elmúlt években kialakult recesszió határozta meg. A gazdaság növekedése továbbra is kedvezőtlen külpiaci feltételek mellett következett be.

Előbbiekén kívül az agrárgazdaságot 2003-ban további olyan rendkívüli és döntően kedvezőtlen hatás érte, amelyek alapvetően befolyásolták az ágazat eredményét és a gazdálkodók helyzetét. Ezek közül meghatározóak voltak:

- a zömmel a szőlő-, és gyümölcstüvelvényeket károsító tavaszi fagy.
- A minden növényt sújtó, de az őszi kalászosoknál mintegy 25%-os termés kiesést okozó aszály. A 30% feletti aszálykárt szenvedett gazdálkodók száma elérte a 94 ezret.
- A világgazdasági recesszióból eredő kedvezőtlen piaci környezet és a hazai fogyasztás csökkenéséből adódó egyes termékpályákon (pl. sertés) bekövetkezett piaci zavar.
- A forint árfolyamváltozásából adódó veszteség.

A fenti hatások az agrárágazat szereplőinél szakértői becslések szerint összesen mintegy 300 milliárd forint bevételkiesést okoztak.

Alapvetően a rendkívüli elemi károk miatt a mezőgazdaság kibocsátása 5-5,5 százalékponttal alacsonyabb mint a 2002. évi. Ezen belül a növénytermesztés 13-14 százalékkal marad el a bázisidőszaktól, az állattenyésztés pedig 2-3 százalékponttal meghaladja azt.

Az ágazat és a gazdálkodók talpon maradását a kormányzat az éven belüli, majd a kedvezőtlen adottságú térségekben az éven túli hiteleket érintő adósságkonszolidációs intézkedései, a döntően a sertés-, baromfi- és tejpiaci beavatkozások, valamint az aszály és fagykár részbeni kompenzációja biztosította.

A hazai élelmiszer-gazdasági termelés biztonsága szempontjából fontos, hogy valamennyi termékpálya vonatkozásában sikerült megakadályozni a nagy nemzetgazdasági kárral járó járványos állatbetegségek behurcolását, kialakulását. A kiemelt állatfajoknál folytatódtak a járványmentesítési programok.

A 2003. évi költségvetési törvény az agrárgazdaság támogatására eredetileg 206.300,0 millió forintot biztosított. Ezt az összeget az előző évi maradványok, illetve az év közbeni változások – a központi költségvetési tartalék terhére történő, illetve a fejezeten belüli átcsoportosítások – 13.200,0 millió forinttal növelték. Így a felhasználható tényleges előirányzat 219.500,0 millió forint volt. Az előirányzatot érintő intézkedések keretében

- a költségvetés általános tartalékából – mint már az előzőekben is bemutattuk - az ágazatot ért kedvezőtlen természeti és piaci hatások enyhítésére az ágazat az év folyamán 5.500,0 millió forint támogatást kapott, amelyből 5.000,0 millió forint az 1072/2003. (VII.18) Korm. határozat szerint fejezeten belüli átcsoportosítás a fagykárt és aszálykárt szenvedett mezőgazdasági termelők kárenyhítését 500,0 millió forint pedig a sertéspiaci gondok részbeni megoldását szolgálta;

- e rásegítő intézkedések mellett a tárca évközben, elsősorban a piaci problémák rendezése érdekében – a költségvetési törvényben biztosított jogszabályi felhatalmazás alapján – pénzügyminiszteri egyetértéssel több esetben belső átcsoportosítást hajtott végre. Ennek megfelelően a saját forrásai terhére a tárca az aszálykár enyhítéséhez további 5.500,0 millió forinttal járult hozzá. Ezen túlmenően a piaci feszültségek enyhítésére a legkritikusabb ágazatokban (sertés, tej, baromfi) mintegy 40.000,0 millió forint támogatás biztosítására teremtettünk lehetőséget.

Összességében a 2003. évben rendelkezésre álló előirányzatból 215.000,0 millió forint került felhasználásra agrár és vidékfejlesztési támogatási célokra. Ezen belül fejlesztési célokra 71.400,0 millió forint, a piacra jutást elősegítő intézkedésekre 51.800,0 millió forint az agrártermelés költségeit csökkentő támogatásokra 66.700,0 millió forint, az elemi kárt szenvedett termelők támogatására 10.000,0 millió forint került kifizetésre a mezőgazdasági termelők körében.

2003-ban növekedtek a jövőt megalapozó beruházási-fejlesztési támogatások, valamint az agrártermelés költségeit csökkentő támogatási keret és jogcímeinek előirányzatai. Az igény azonban lényegesen meghaladta a lehetőségeket. *Az év végén a hitelállomány elérte a 400.200,0 millió forintot, melyből 67.300,0 millió forint éven belüli lejáratú hitel volt.*

A tárcával szemben 2003. évben is kiemelt igényként jelentkezett az agrárpiaci szabályozás színvonalának javítása, a termelési és értékesítési biztonság megteremtése, továbbá az ágazati exportterv teljesítésének elősegítése. A mezőgazdaság 2003. évi teljesítményének alakulását a következő piaci tényezők jellemzik:

- a mezőgazdasági termékek termelői árszínvonala az előző év azonos időszakához képest 2003 novemberében 11,0 százalékkal, 2003. január–decemberben pedig mintegy 5,0 százalékkal nőtt (ezen belül a növénytermesztési és kertészeti termékek ára 13,0 százalékkal emelkedett, az élő állatoké és állati termékeké 5,7 százalékkal csökkent).
- A kiskereskedelmi forgalom 8,4%-kal haladta meg az egy évvel korábbi szintet.
- A mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek kivitelének értéke 2003. I-X. hónapjában 2581 millió dollár, a behozatal értéke 1331 millió dollár volt. 2003-ban az exportbevétel, jelentősen meghaladta a korábbi éveket, közel 3 Mrd dollár összeget ért el. Ezen belül igen jelentős az Európai Unióba irányuló kivitel mintegy 30 %-os növekedése.

Az agrárberuházásokra 2003. évben (a SAPARD-dal együtt) a termelők 55.500,0 millió forint beruházási támogatást vettek igénybe, melynek eredményeként 200.000,0 millió forintot megközelítő beruházási teljesítés valósult meg. Az igen jelentős támogatási előirányzat ellenére előfordultak belső keretfeszültségek, melyek eredményeként például a mezőgazdasági gépbszerzések esetében évközi intézkedésekre került sor. (A támogatási lehetőségeket jelentősen meghaladó

gépvásárlási igények miatt a támogatási pályázatok befogadásának felfüggesztését rendelte el a miniszter.)

Az ágazat 2003. évi beruházásainak volumene már nemcsak az eszközpótlásokra, hanem új kapacitásokat biztosító fejlesztésekre is lehetőséget biztosított, és jelentős mértékben hozzájárult az EU csatlakozás miatt különösen fontos ágazati struktúra átalakításhoz, valamint a versenyképesség javításához.

Az agrárberuházások 2003. évi folyamatára jellemző volt, hogy

- az állami támogatást biztosító pályázati konstrukciók száma növekedett, miután a normál „hazai” rendben igényelhető agrártámogatási rendszeren túl a SAPARD, valamint egyes területfejlesztési konstrukciók (pl. a 7 kedvezőtlen adottságú megyében) is biztosítottak támogatást.
- A kereskedelmi bankok körében a hitelnyújtási hajlandóság javulása volt regisztrálható, főként az életbeléptetett hitelkonszolidációs intézkedések következtében.
- A termelők körében megfigyelhető volt az előrehozott fejlesztési szándék.
- az állami szerepvállalás (a támogatottság átlagosan 30-50 %) mértéke a beruházások megvalósításában jelentősen nem változott.

A magyar mezőgazdaságban az elmúlt években a termelők különböző szervezeti formába való tömörülését ösztönző programok kerültek kidolgozásra. Ez az elégtelen termelői szerveződések következtében fellépő strukturális hiányosságok felszámolását célozta, mivel ez előfeltétele a magyar termelők tartós fennmaradásának az európai uniós piacon.

Ennek keretében 2003-ban 67 Termelői Értékesítő Szervezet előzetes elismerése történt meg, 100 Beszerzési és Értékesítő Szervezet alakult és ezzel számuk közel 700-ra nőtt. Továbbá 200 Termelői Csoport nyert előzetes elismerést és 105 kapott mintegy 1.000,0 millió forint vissza nem térítendő támogatást

A 2003. évben kiemelten hangsúlyos feladat volt az EU-csatlakozásra való felkészülés, ennek keretében a jogharmonizáció és az intézményfejlesztés folytatása, felgyorsítása.

Az EU csatlakozásra való felkészülés érdekében az agrártárca fokozott erőfeszítéseket tett. A korábbi években felhalmozódott lemaradások döntő többsége „ledolgozásra” kerültek. Az Európai Unió 2003. november elején közzétett – szeptemberi állapotot tükröző – magyar felkészülés helyzetét értékelő Monitoring Jelentése négy területen jelezett gondot: a Kifizető Ügynökség, az Integrált Igazgatási és Ellenőrzési Rendszer (IIER) felállítása és működőképességének teljes körű biztosítása, a Nemzeti Vidékfejlesztési Terv elkészítése, továbbá az állategészségügyi létesítmények korszerűsítése és az irányítás javítása.

Ezekben a területeken az év végéig a minisztérium intézkedései következtében sikerült a 2004. május 1-jei csatlakozás felkészülési feladatait időarányosan teljesíteni. Ezekből kiemelendők a következők.

- A Kifizető Ügynökség (MVH) esetében a 2003. évi LXXIII. törvény rögzítette az eljárási szabályokat. A Kormány illetve tárcánk alapvető rendeleteket alkotott (ügyfélregiszter, Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer, azaz MePAR), a továbbiak előkészítés alatt vannak. Az MVH központ és a megyei irodáinak létszámfeltöltése, szervezeti és működési feltételeinek megteremtése folyamatosan történik. Az MVH év végi állománya meghaladta a 700 főt. A Kormány az Állami Számvevőszéket (ÁSZ) jelölte meg az MVH akkreditációját megelőző vizsgálatokért felelős intézményként. A fejlesztés eredményeként az akkreditációs eljárás 2004. január 15-vel megkezdődhetett.
- Az Integrált Irányítási és Ellenőrzési Rendszer kiépítése keretében 2003. december 31-ig a korábban érvényes szabályok szerint 230 ezer mezőgazdasági termelő regisztrációja történt meg. A MEPAR rendszerhez tartozó fizikai blokkokat tartalmazó térképek 2003. szeptember 15-ére elkészültek. Az ügyfél-azonosító, valamint ügyfélblokk adatlapok kitöltése megkezdődött. Előkészítésre került az Egységes Állatazonosító és Nyilvántartási Rendszerre (ENAR) vonatkozó FVM rendeletek véglegesítése. A tervezetek alapján a végrehajtási kézikönyvek kidolgozása előrehaladott állapotba került. A központi adatbázis kiépítése és a szoftverfejlesztés megkezdődött.
- A növény-, és állategészségügyi határállomások kiépítése, kiemelt kormányfeladatként az Eperjeske, Gyékényes, Kelebia vasúti és Nagylak közúti növény-egészségügyi határkirendeltségek beruházási munkálatai felgyorsultak és a 2004. évi befejezésükhöz szükséges szinten a kivitelezések elkészültek. Állategészségügyi közúti határállomások átadására sor került Záhony, Rösztke, Letenye térségében, valamint a Budapest Ferihegy repülőtéren.
- A Növény és Talajvédelmi Központi Szolgálat Központi laboratóriumának beruházási munkái megkezdődtek, megvalósítása PHARE támogatással történik és 2004. évi határidőre befejezhetővé válik.
- Az állategészségügyi intézményhálózat keretén belül az élelmiszerbiztonság érdekében a laboratóriumok fejlesztése megtörtént. Kiegészítésre került a szarvasmarha ENAR, készül a sertés-nyilvántartás és a juhokra vonatkozó rendelkezés.
- Elkészült a Nemzeti Vidékfejlesztési Terv az EMOGA Garancia Részlege intézkedéseire című tervdokumentum. A terv egyeztetése a brüsszeli EU Bizottsággal 2003. év végén megtörtént.

A tárca tulajdonosi felügyelete alá 2003-ban húsz 100%-ban állami tulajdonú és négy résztulajdonú társaság tartozott. A társaságokban való részesedés értéke 2003. december 31-én 34.355,6 millió forint. A száz százalékban állami tulajdonú társaságok alaptőkéje 2003. év folyamán 94,0 millió forinttal növekedett, és 34.355,6 millió forint összeget ért el. Az FVM, mint tulajdonos sem a részvénytársaságoktól, sem a Kft-éktől osztalékot nem vont el, azok alacsony színvonalú tőkeellátottsága miatt.

A tárca szakmai felügyelete alá 69 önálló és 64 részben önálló költségvetési intézmény tartozott. Az intézmények ellátták - a rendelkezésre álló források felhasználásával - a mezőgazdaság, a vadgazdálkodás és halászat, az élelmiszeripar, az erdőgazdálkodás és az erdővédelem, a mezőgazdasági termékforgalmazás, a növényvédelem, agrár-környezetgazdálkodás, az állat-egészségügy, a termőföld minőségi védelme, a térképészet és földügy, a mezőgazdasági minősítés, a mezőgazdasági célú vízhasznosítás, a vidékfejlesztés hatósági és szakigazgatási feladatait, az ágazathoz kapcsolódó kutatás és fejlesztés feladatait, valamint a szakirány szerinti középfokú képzési tevékenységet.

A tárca által felügyelt költségvetési intézményeket érintő legjelentősebb szervezeti változás 2003-ban a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH) és a Magyar Élelmiszer-biztonsági Hivatal létrehozása volt.

Az MVH-t 81/2003. (VI. 7.) Korm. rendelet alapján a mezőgazdasági és vidékfejlesztési miniszter 2003. július 1-i hatállyal alapította. Az MVH az Agrárintrervenciós Központ (AIK) és a SAPARD Hivatal általános jogutódjaként az AIK bázisán jött létre. A tárca a fejlesztéshez szükséges többlet forrásokat jelentős, fejezetben belüli átcsoportosításokkal biztosította, melynek eredményeként 2004-ben az EU közös agrárpolitikájában való részvétel intézményi feltételei megvalósulnak.

A Magyar Élelmiszer-biztonsági Hivatalt a 66/2003. (V. 15.) Korm. rendelet alapján a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter 2003. július 1-jei hatállyal alapította. Az alapítói jogokat a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter az egészségügyi és családügyi miniszterrel egyetértésben gyakorolja. A Hivatal működésének pénzügyi forrását az érdekelt két minisztérium előirányzat-átcsoportosítással biztosította. Az Élelmiszer-biztonsági Hivatal létrehozása lehetővé teszi az Európai Élelmiszer-biztonsági Hatósággal való közvetlen együttműködést és mint kapcsolattartó pont az élelmiszerekre és takarmányokra vonatkozó gyors vészjelző rendszer hazai működtetésének egyik centrumává vált.

A személyi juttatások növelése szempontjából fontos intézkedés volt az, hogy a köztisztviselői törvény alapján a Kormány központi tartaléka terhére biztosította a köztisztviselői illetményemelés második ütemének végrehajtását. Ennek során a fejezet köztisztviselői részére összesen 1.368,4 millió forint, valamint további intézkedéssel a felsőfokú és középfokú végzettségű köztisztviselők minimálbér emeléséhez 323,1 millió forint összegű támogatás került az FVM fejezethez átcsoportosításra.

A központi illetmény emelés támogatása nem terjedt ki minden személyi jellegű kifizetésre, az intézmények további kiegészítő forrást teremtettek saját megtakarításaikból.

A fejezet eredeti engedélyezett létszáma 17.820 fő, melyből 12.334 fő köztisztviselő, 3.889 fő közalkalmazott és 1.597 fő egyéb bérrendszerbe tartozó létszám. A fejezet létszámát a következő évre vonatkozó kihatással a kormányzati létszámcsökkentésről szóló 1106/2003. (X. 31.) számú Korm. határozat módosította, összesen 896 fő létszámcsökkentés elrendelésével. A fejezet 2003. december 31-ig 875 fős csökkentést hajtott végre, amely a központi közigazgatást 133 fővel érintette. A csökkenés jellemzően felmentéssel (39,8%) és áthelyezéssel (33,6%), továbbá nyugdíjba helyezéssel (15,1%) valósult meg.

A fejezet három főt adott át a Külügyminisztériumnak, egyedül ezzel változott az előirányzat, így a módosított létszám 17.817 főre változott, amely a 896 fő létszámcsökkenéssel 16.942 főre módosult. Évközben bekövetkezett változások, munkaerő-forgalom következtében a fejezetnél 2003. évben a statisztikai állományi létszám 16.847 fő volt, melyből a köztisztviselők aránya 69,5%, a közalkalmazottaké 21,6% és az egyéb bérrendszerbe tartozóké pedig 8,9% volt.

Fejezetben belül nagyobb létszám átcsoportosítás a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal, valamint a Magyar Élelmiszer-biztonsági Hivatal létszámának biztosítására került végrehajtásra.

A fejezet 2003. évi előirányzatainak teljesítési adatait a következő táblázat mutatja.

**Az 2003. évi teljesítési adatok tevékenységenkénti
(címek, alcímek) szerinti megoszlása**

millió forintban

cím/ alcím	Tevékenység	Támogatás	Bevétel (+maradvány)	Kiadás	Kiadásból Személyi kifizetés
1	2	3	4	5	6
1	FVM Igazgatás	9 203,0	1 992,1	9 911,8	4 220,4
2.1	Földművelésügyi Költségvetési Iroda	1 337,1	394,8	1 724,7	1 015,3
2.2.	Állategészségügyi szakigazgatás	7 674,0	14 434,7	21 358,7	8 963,5

2.3.	Növény egészségügyi szakigazgatás	3 824,2	5 649,8	9 257,2	3 567,1
2.4.	Földművelésügyi szakigazgatás	7 383,6	1 335,0	8 244,5	4 706,9
2.5	Erdészeti szakigazgatás	2 653,3	1 484,9	3 988,5	2 122,0
2.7	Nemzeti Földalapkezelő Szerv	641,9	5 303,9	1 843,8	415,8
2.8	Magyar Élelmiszer-biztonsági Hivatal	82,2	87,6	148,5	22,5
3.	Földhivatalok, FÖMI	11 369,6	15 130,5	24 921,1	10 614,8
4.	Minősítő és törzstenyészet fenntartó intézetek	2 966,8	4 775,4	7 416,7	2 610,5
5.	Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (AIK)	2 580,8	687,0	2 641,6	1 283,7
6.	Mezőgazdasági szakoktatás	7 099,0	2 946,8	9 678,7	3 709,0
7.	Közművelődési intézetek	890,9	216,7	1 023,1	339,1
8.	Agrárkutató intézetek	5 182,6	3 886,5	8 256,3	2 964,1
	1-8 cím összesen	62 889,0	58 325,7	110 415,2	46 554,7
10.	Fejezeti kezelésű előirányzatok	94 621,1	5 368,3	101 481,3	
	1-10. összesen	157 510,1	63 694,0	211 896,5	46 554,7
11.	Közvetlen termelői és piaci támogatás	128 217,3	655,4	128 872,7	
12.	Központosított bevételek		10 196,5		

1. Cím: FÖLDMŰVELÉSÜGYI ÉS VIDÉKFEJLESZTÉSI MINISZTERIUM IGAZGATÁSA

A címhez tartozó két önálló költségvetési intézmény: az FVM Gazdálkodó Szervezet és az FVM Gazdasági Hivatala.

A címen teljesített összes kiadás 9.911,8 millió forint, az összes bevétele 1.992,1 millió forint, a tényleges támogatás 9.203,0 millió forint volt.

A módosított kiadási előirányzat az eredeti előirányzatot 8,6 %-kal haladja meg, míg a tényleges kiadás a módosított előirányzattól 11,6 %-kal kevesebb. A személyi juttatás kiadás teljesítése 4.220,4 millió forint, amely a módosított előirányzat 96,8 %-a. A személyi juttatások kifizetésének összege előző évhez mérten egyenlegszerűen 327,7 millió forinttal kevesebb, amely összefügg a SAPARD Hivatal létszám és bér előirányzatának évközben az MVH-hoz való átcsoportosítással. A köztisztviselői illetmények a kormányzati hatáskörben végrehajtott emelés II ütemének végrehajtásával növekedtek.

Az intézményi beruházások 1.483,0 millió forint összegben, a módosított előirányzathoz mérten 63,3 %-os szinten teljesültek. A központi beruházások jelentősebb tételei az MVH új irodaépületének kialakítása a Concordia raktárépületének átalakításával, számítástechnikai és informatikai fejlesztés, valamint a székház rekonstrukció befejezése és a mozgássérültek épületbe történő akadálytalan bejutásának megoldása volt. A módosított előirányzathoz mért alacsony teljesítés a nagyobb volumenű beruházások pénzügyi teljesítésének következő évre való áthúzódása.

Az igazgatás cím költségvetési teljesítésében keletkezett előirányzat maradvány összege 1.283,2 millió forint, amely a beruházások miatt növekedést mutat az előző évhez mérten. A Gazdasági Hivatalnál keletkezett maradvány összege 950,9 millió forint, amelyben az intézményi beruházás lekötött maradványa 859,1 millió forintot tesz ki. A Gazdálkodó Szervezet maradvány összege 332,3 millió forint, amely nem éri el a kiadási előirányzat 5%-át. A központi igazgatás szervezeteinél a költséggazdálkodással kapcsolatos szabályzatokat felülvizsgálták, amelynek eredményeként takarékosabb gazdálkodást értek el. A 2003. év után keletkezett maradványok teljes összegben kötelezettségvállalással leterhelésre került.

Az Igazgatási címen belül jelentős szervezeti változás volt a SAPARD Hivatal kiválása a minisztériumból és átszervezése az újonnan alapított Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalhoz. Ez a központi igazgatási címnél 2003. július 1-től 294 fő és a hozzá tartozó személyi és dologi kiadások átcsoportosításával járt.

A tárca tulajdonosi felügyelete alá 2003-ban 20 egység 100%-ban állami tulajdonú és 4 résztulajdonú társaság tartozott. A társaságokban való részesedés értéke 2003. december 31-én 34.410,1 millió forint. A száz százalékban állami tulajdonú társaságok alaptőkéje 2003. év folyamán 94,0 millió forinttal növekedett és 34.355,6 millió forint összeget ért el. A 2002. évi XI. tv. valamint az FVM és a MEH között 2003. március 12-én létrejött megállapodás alapján a Záhony és Térsége Kft. a MOL-GÁZ Kft. és a TABAX Holding Rt. az FVM tulajdonú üzletrészei a MEH részére átadásra került. Az FVM, mint tulajdonos sem a részvénytársaságoktól, sem a Kft-éktől osztalékot nem vont el, azok alacsony színvonalú tőkeellátottsága miatt.

Az igazgatási címen engedélyezett eredeti létszám előirányzat 1 180 fő (ebből: GSZ 1.012 fő, GH 168 fő), a módosított létszám előirányzat 914 fő (ebből: GSZ 745 fő, GH 169 fő). Az átlagos statisztikai állományi létszám 1 042 fő, mely az elmúlt évhez mérten 6,7%-kal volt alacsonyabb. Ebben az értékben még növelő tényezőként szerepel a SAPARD Hivatal átadott létszámának féléves kihatása. Az év folyamán 53 fő részesült munkáltatói kölcsönben átlagosan 950 ezer forint összeggel.

2. Cím: SZAKIGAZGATÁSI INTÉZMÉNYEK

2/1. alcím: Földművelésügyi Költségvetési Iroda

Az Iroda alapvető feladata 66 részben önálló intézmény, ezen belül az állategészségügyi, földművelésügyi és növény-egészségügyi szakigazgatás területén működő intézmények pénzügyi, gazdasági feladatainak ellátása.

Az Iroda általános gazdálkodási, pénzügyi tevékenységén túlmenő kiemelt feladatai 2003. évben:

- az Iroda összefogásában 42 kistérségi Teleház kialakításának lebonyolítása;
- egyes, az Iroda gazdálkodási körébe tartozó intézmények kiemelt programfinanszírozási feladatainak ellátása (pl EU előírásoknak megfelelő határállomások kialakítása);
- a mezőgazdasági célú állami vízkár-elhárítási létesítmények helyreállításával kapcsolatos pénzügyi elszámolás;
- állatkártalanítással kapcsolatos bonyolítási, elszámolási feladatok;
- a minisztérium megbízása alapján a 2002. szeptember 1-től áttért az új központi illetményszámfejtésre, melynek keretében a 66 részben önálló költségvetési intézmény illetményszámfejtését végzik.

Az Iroda éves gazdálkodási feladatait 1.724,7 millió forint kiadással 394,8 millió forint bevétellel és 1.337,1 millió forint állami támogatással teljesítette.

Az intézmény kiadási előirányzatait az eredeti előirányzathoz képest 115,0 %-kal túlteljesítette, miközben a módosított előirányzathoz képest a teljesítés 92,3 %-os mértékű. Az előirányzat módosítás döntően kormányzati döntés következménye, így a diplomás minimálbér bevezetése, a köztisztviselők Ktv szerinti illetményhelyzetének javítása, a létszámcsökkenés egyseri többletkiadásainak támogatása.

A folyó bevételek a módosított előirányzathoz viszonyítva 56,2 %-ra teljesültek. A működési bevételek elsősorban az üdülő igénybevételért fizetett díjakból, az átvett pénzeszközök pedig az Iroda gazdálkodási körébe tartozó alcímek közös szakmai tevékenységükhöz, az üdülő fenntartáshoz és az állategészségügyi intézmények világbanki kölcsönének törlesztésére átadott összegekből tevődik össze.

Az intézményi beruházási források WIN TISZT program, licencek vásárlására, Novell rendszer bővítésére, szoftverkövetés kiadásaira, IP telefonvonal beruházására, számítástechnikai korszerűsítésre, a TELEHÁZ program végrehajtására, valamint az üdülő felújítására kerültek felhasználásra.

Az előírt befizetési kötelezettségeket teljesítették. Vállalkozási tevékenységet nem folytattak, alapítványt nem támogattak, gazdasági társaságban nem vettek részt.

Az előző évi maradványt (218,4 millió forint) a jóváhagyásnak megfelelően használták fel, 110,0 millió forintot beruházásra, 66,3 millió forintot dologi kiadásra és 39,5 millió forintot személyi és járulék kiadásra.

A 2003. évben 7,1 millió forint – 1,8 millió forint szállítók kiegyenlítettlen számlája, 0,3 millió forint felújítási, 5,0 millió forint beruházásra lekötött – előirányzat maradvány képződött, amely 2004. év elején teljesítésre került.

A költségvetésben eredetileg engedélyezett létszám 352 fő, az év végéig engedélyezett módosított létszám előirányzata 335 fő, az Iroda zárólétszáma 328 fő volt. Az év folyamán 22 fő részesült munkáltatói kölcsönben átlagosan 634 ezer forint összeggel.

2/2. alcím: Állategészségügyi és élelmiszerellenőrzési szakigazgatási intézmények

A szakigazgatási intézmények 25 részben önálló költségvetési szerv útján látták el az élelmiszerellenőrzési és állategészségügyi hatósági, valamint részben szolgáltató feladatokat. Az intézményhálózat feladatait alapvetően az állategészségügyről szóló 1995. évi XCI. Tv, a takarmányok előállításáról, forgalomba hozataláról és felhasználásáról szóló 2001. évi CXIX tv és az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. tv, valamint a különféle állatbetegségektől való mentesítésről, a zöldség-gyümölcs minőségellenőrzéséről, BSE-TSE megelőzésről, róka veszettség ellenei immunizálásról, vágóállat- és húsminősítésről szóló több, mint egy tucat FVM rendelet határozza meg.

Szervezeti változás 2003. évben az Állategészségügyi Szakigazgatás Intézmények körében nem volt. A 8/2000. (XI. 13.) FVM rendeletnek megfelelően a hálózat átszervezésére még 2000. december 31-ével került sor, melynek eredményeként 20 megyei állategészségügyi állomás, az Állatgyógyászati Oltóanyag, Gyógyszer és Takarmány Ellenőrző Intézet, az Országos Élelmiszervizsgáló Intézet és három Állategészségügyi Intézet jött létre.

Az alapfeladaton túlmenően az intézményhálózat feladata volt a róka veszettség elleni védekezés 2003. évi ütemének végrehajtása, 380,1 millió forint kiadási ráfordítással. Az előző évi védekezés eredményességének köszönhetően Dunántúl területén már csak 18 település 20 kilométeres körzetében volt szükséges a védekezés. Ebben az évben a védekezésbe bevonásra került a Duna-Tisza köze, valamint az Északi-középhegység területe is, összesen 51.4450, Km² terület.

A korábbi években megkezdett kislétszámú állományok Aujeszky-féle betegség elleni védekezés (221,1 millió Ft. kiadással), valamint a szarvasmarha állományok leukózis mentesítési vizsgálatai (167,4 millió Ft.- kiadással), a kis létszámú szarvasmarha állományok esetében BVD és IBR vizsgálatokkal (151,5 millió forint kiadással) kibővítve folytatódtak. Ugyancsak folytatódott a juhállományok brucella melitensis betegség vizsgálatai (224,5 millió forint kiadással), az agrártámogatási célok 2003. évi támogatásáról rendelkező 3/2003.(I.24) FVM rendelet szerinti védekezési, mentesítési feladatok (összesen 774,0 millió forint kiadással) végrehajtása.

Változatlanul többlet feladatként jelentkezett a szarvasmarhák szivacsos agyvelőbántalma (BSE) miatti vizsgálatok folytatása, melynek az Állategészségügyi intézeteknél felmerült többletköltsége 76 millió forint volt.

Az EU-hoz való csatlakozás Nemzeti Programja keretében programfinanszírozási formában folytatódott 2003-ban az egész országra kiterjedően a friss zöldség-gyümölcs minőségellenőrzése, a gyógyszer forgalmazás és állatvédelmi feladatok ellátásának feltételeinek kialakítása és működtetése.

Speciális feladata az intézményhálózatnak a nukleáris figyelő-mérő hálózat működtetése, melynek kiadásait (254,0 millió forint) működési bevételből,

támogatásból fedezték. A 2003. évi Paksi atomerőmű áprilisi üzemzavara miatt a környező megyékben jelentősen megnőtt a mérési, ellenőrzési feladat, melynek többletköltségét az intézményhálózat előirányzataiból gazdálkodták ki.

Az intézményrendszer éves feladatait 21.358,7 millió forintos kiadással, 14.434,7 millió forint bevétellel és 7.674,0 millió forint költségvetési támogatással látta el. A támogatottság ténylegesen elért szintje (35,9%) változatlanul alacsony.

A fontosabb kiadási előirányzatok közül a személyi juttatások tényleges kiadása (8.963,5 millió forint) az eredeti előirányzatot 3,5 %-kal meghaladta, viszont a módosított előirányzattól 2,2 %-kal elmaradt. Az eredeti előirányzat növekedése a köztisztviselői illetményhelyzet javítása és a felsőfokú köztisztviselők minimálbérének központi támogatással való növelése következménye. A személyi juttatásokkal arányosan változott a munkáltatót terhelő járulék kifizetésének az összege.

A befolyt bevételek az eredeti előirányzatot 5,6 %-kal haladták meg, míg a módosított előirányzattól 2,8 %-kal maradt el a teljesítés. Az intézményi működési bevételek (12.269,2 millió forint) a módosított előirányzatot 2,5 %-kal haladta meg. A módosított előirányzathoz mérten való elmaradás az államháztartáson belüli működési célú pénzeszköz átadások előirányzatnál következett be. A hatósági szolgáltatási díjtételek átlagos növelése 6%-os mértékű volt, azonban ez a működési költségnövekedés nem tudta ellensúlyozni. A gazdálkodás zavartalanságát elsősorban a kiadási megtakarítások tették lehetővé.

A dologi kiadások eredeti előirányzata (6.433,0 millió forint) 21,4%-kal növekedett, melynek az agrártámogatásból fedezet feladatoknak, a megindult sertés, juh ENAR jelöléseknek fejezeti forrásból való biztosításának a következménye. A dologi kiadások a módosított előirányzatnak megfelelően teljesültek.

EU konform közúti határállomások kialakítása folytatódott, amelyhez céltámogatáson kívül intézményi források kerültek felhasználásra, összesen 384,5 millió forint összegben. A vasúti határállomások kivitelezése lényegében befejeződött a Záhonyi, Letenyei és Röszei, valamint a ferihegyi határállomásokon, a 2004. évi átadáshoz a megfelelő készültségi fokot elérték a Gyékényesi, Kelebiai, Eperjeskei és Nagylaki határállomásokon. A beruházások pénzügyi végelszámolása, valamint az új határállomások működési költségeinek biztosítása a 2004. évi finanszírozási feladat.

Az intézményhálózatban a programfinanszírozás keretében került sor az állategészségügyi intézményrendszer fejlesztésére (ezen belül a határállomásokra 121,9 millió Ft.), a KAP intézményrendszer fejlesztésére (ezen belül állategészségügyi intézményekhez informatikai eszközök beszerzése 0,1 millió Ft.) és az állategészségügyi állomások fejlesztésére (ezen belül 113,0 millió Ft labor fejlesztés), valamint a Diagnosztikai laboratóriumok kapacitás fejlesztésére (104,1 millió forint).

Intézményi beruházásban 1.359,1 millió forint került teljesítésre, melyből a fentiekén túlmenően legnagyobb részben építési feladatokat, ingatlanok felújításokat, számítástechnikai eszközök beszerzését finanszírozták.

Az alcímen 2003. évben az előirányzat maradvány összesen 783,8 millió forint, melyből az előző évek fel nem használt maradványa 33,8 millió forint. A 2003-ban keletkezett maradvány 750,0 millió forint. Kötelezettségvállalással terhelt maradvány 778,2 millió forint, kötelezettségvállalással nem terhelt maradvány összege 5,5 millió forint. A kötelezettségvállalással terhelt maradványból a meghatározó tételek a több évre áthúzódó intézményi beruházások (432,2 millió forint) és felújítások (171,3 millió forint) következő évi kötelezettségei, valamint 40,0 millió személyi juttatás, amely a Kormányzati létszámcsökkentés pénzügyi rendezéséhez fel nem használt keretet és a dolgozókkal szemben fennálló fizetési kötelezettséget tartalmazza.

Az alcímhez tartozó intézmények 2003. évben alapítványt nem támogattak. Új gazdasági társaságban részesedést nem szereztek.

A költségvetésben eredetileg engedélyezett létszám 3.005 fő, az év végéig engedélyezett módosított létszám előirányzata pedig 2.861 fő. Az intézményhálózat zárólétszáma 2.855 fő volt. Az év folyamán munkáltatói kölcsönben 63 fő, átlagosan 645 ezer forintban részesült.

2/3. alcím: Növény-egészségügyi szakigazgatási intézmények

A Növény-egészségügyi Szakigazgatási Intézmények alcím szervezeti felépítése 2003-ban nem változott. Az alcím intézményrendszere a 21/2001. (III. 9.) FVM rendelet alapján jött létre a Növény- és Talajvédelmi Központi Szolgálattal (NTKSZ), mint országos illetékességgel rendelkező középírányító szakmai szervezettel, valamint a 19 megyei növény és talajvédelmi szolgálattal.

Az intézményhálózat feladatait a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény, a növényvédelemről szóló 2000. évi XXXV. Törvény és ennek végrehajtásáról szóló 5/2001-, 6/2001-, 7/2001- és a 8/2001. FVM rendeletek határozzák meg.

A szakigazgatási intézmények hatósági jogkörben látják el a járvány és gradáció-elhárítással, a közérdekű védekezéssel, valamint a talajvédelmi hatósági tevékenységgel (tanácsadás, szakhatósági állásfoglalás és hozzájárulás és engedélyezés) összefüggő feladatokat. Ágazati célfeladatként végzik a vízkár-elhárítás, árvízi védekezéshez kapcsolódó növény- és talajvédelmi vizsgálatok, gyommentesítés hatósági feladatait.

Szolgáltatói feladatkörbe tartozik az export-import növény-egészségügyi vizsgálatok, a toxikus szermaradék- és minőségvizsgálatok, a környezetvédelemhez kapcsolódó különféle egyéb vizsgálatok. Továbbra is jelentős feladat marad az egységes határellenőrzési rendszer kiépítése és működtetése.

Az Európai Unió csatlakozáshoz történő felkészülés a következő területeken követel feladatvégzést:

- a termelői nyilvántartást és folyamatos termőhelyi ellenőrzést;

- határkirendeltségek EU konform kiépítését;
- a növényvédelmi tevékenység kiterjesztését;
- a növényvédőszer-engedélyezés intézményi háttérének megújítását;
- az EU „nitrát” irányelvének bevezetésével kapcsolatos feltételek biztosítását;
- a szennyvizek és szennyvíziszapok mezőgazdasági hasznosításának ellenőrzését;
- az EU szakmai információs rendszeréhez való kapcsolódást.

Az intézményhálózat 2003. évi költségvetési kiadási előirányzatának 36,1%-át fedezte a jóváhagyott költségvetési támogatási előirányzat, ezért túlnyomórészt a saját bevétel realizálásától függ a működési és felhalmozási kiadások tényleges nagysága. A bevételek jelentős hányadát képezik az export-import, illetve átmenő forgalomban a növények és növényi termékek alkalmasság vizsgálatai révén befolyó összegek.

A hálózatban a gazdálkodást nehezíti, hogy a bevételek és ráfordítások időbeni alakulása teljesen elválik egymástól, ezért a likviditásra különös gondot kellett fordítani.

A kiadási előirányzat 9.257,2 millió forintra teljesült, amely az eredeti előirányzat 99,2%-a, a módosított előirányzatnak viszont csak a 87,5%-a. A kiadás forrása 3.824,2 millió forint támogatás és 5.649,8 millió forint bevétel.

A fontosabb kiadási tételek közül a személyi kiadások 98,2%-ra teljesültek. A személyi kiadás az eredeti előirányzathoz mérten 12,2 %-kal növekedett, döntően a köztisztviselői minimálbér bevezetése és a köztisztviselői illetmények központi emelésének a következményeként.

A dologi kiadások teljesülése (2.402,6 millió forint) a módosított előirányzathoz (2.671,9 millió forint) 89,9%-os szintet ért el. A kiadási megtakarítás összefüggésben van a bevételi lemaradással (-18,0%) és azzal, hogy a személyi illetmény-fejlesztéssel járó kiadás növekedés teljes egészére központi forrás nem állt rendelkezésre. Az előbbi és a működéssel kapcsolatos éves áremelkedések hatását elsősorban az üzemeltetési költségek megtakarításával sikerült kompenzálni.

A kiadási szerkezetre jellemző, hogy a személyi juttatás 38,5%-kal, a munkaadókat terhelő járulékok 10,9%-kal, a dologi kiadások 25,9%-kal részesednek az összes kiadás összegéből. Ebből következően az intézményrendszer működését a bevételek alakulása rendkívül érzékenyen befolyásolja.

Az intézménycsoport bevétele az eredeti előirányzathoz mérten 4,0%-kal túlteljesült, viszont a módosított előirányzathoz mérten csak 82,0 százalék. A bevételek csökkenése tovább folytatódott, elsősorban a karantén bevételek előző évhez viszonyított 625 millió forintos elmaradása miatt. Ugyancsak nem teljesültek a talajvédelemhez, agrokémiai feladatokhoz, növény-egészségügyi vizsgálatokhoz kapcsolódó bevételi előirányzatok sem. Nem hatott kedvezően a bevétel teljesítésére, hogy 2003-ban a hatósági díjtételeket nem emelték.

Az EU-csatlakozás a növény-egészségügyi vizsgálatok körében jelentős változásokat eredményez. Az ellenőrzésre kötelezett termékek köre erősen lecsökken (export és import termékeknél egyaránt) és az ellenőrzések jellege megváltozik (pl. termőhelyi technológiai „végponton” kötelezően előírt karantén vizsgálatok végzése). Mindez átrendezi a díjbevételek szerkezetét és nagyságrendjét, ezen keresztül az intézmények finanszírozási feltételeit. A bevételekre várható negatív hatások ellentételezésére a 2004. évi költségvetésben már részbeni ellentételezésre került sor.

Az intézményi beruházások eredeti előirányzata (499,2 millió forint) kiegészült az előző évi lekötött maradvánnyal, 407,3 millió forinttal és 1.795,5 millió forint fejezeten belüli átcsoportosítást is figyelembe véve a módosított előirányzat 2.702,0 millió forintra változott. A tényleges felhasználás 2.006,0 millió forint volt. A fejezeten belüli átcsoportosítást a növény-egészségügyi határállomások EU komform kiépítése tette szükségessé, melynek eredményeként három határállomás elkészült és a többi 2004. évi határidőre való átadásához megfelelő kivitelezési szintet ért el.

Az alcímen 2003. évben az előirányzat maradvány összesen 216,7 millió forint, mely teljes egészében kötelezettségvállalással leterhelt és 2003. évben keletkezett. A kötelezettségvállalással terhelt maradványból a meghatározó tétel a következő évre áthúzódó intézményi beruházás (204,2 millió forint), amely a határállomások fejlesztéséhez kapcsolódik.

Az alcímhez tartozó intézmények az év során vállalkozási tevékenységet nem végeztek, alapítványoknak támogatását nem nyújtottak.

A költségvetésben eredetileg engedélyezett létszám 1.031 fő, ezzel azonos az év végéig engedélyezett módosított létszám, a hálózat zárólétszáma 987 fő volt. Az év folyamán munkáltatói kölcsönben 29 fő átlagosan 770 ezer forintban részesült.

2/4. alcím: Földművelésügyi szakigazgatási intézmények

A megyei földművelésügyi hivatalok a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium területi szervei (19 intézmény), melyek igazgatási és hatósági feladatokat látnak el, elsősorban az 1991. évi VII. törvény alapján. A 2003. évi tevékenységük az agrártámogatással kapcsolatos jogszabályi feladatokra, a vadászati és halászati tevékenységre, a vízügyi feladatokra, a földkiadások lebonyolítására, a dunai árhullám okozta kártérítések lebonyolítására, a falugazdász hálózat működtetésére és a szövetkezeti üzletrész felvásárlására irányult.

Az intézménycsoport feladatait 8.244,5 millió forintos kiadással, 1.334,9 millió forint előző évi maradvánnyal növelt bevétellel és 7.383,6 millió forint költségvetési támogatással látta el.

A kiemelt kiadási előirányzatok közül a személyi juttatások előirányzata a köztisztviselői minimálbér és illetményhelyzet javítása következtében az eredeti előirányzat 397,2 millió forinttal növekedett.

A munkaadói járulék kiadása arányos a bérfelhasználással. A dologi kiadások teljesítése az eredeti előirányzathoz viszonyítva 107,1%. Ezen kiadások között szerepelnek a helységbérleti díjak, kiküldetési költségek és 373 fő falugazdász vállalászási díja.

Az EU-hoz való csatlakozás Nemzeti Programja keretében 20 fő fiatal EU referens került alkalmazásra, összesen 52,8 millió forint kiadással.

A 290/2002. (XII. 27.) Korm. rendelet előírásainak megfelelően bonyolították a megyei földművelésügyi hivatalok az agrártámogatásokkal kapcsolatos feladatokat (különbféle pályázatok befogadását, hiánypótlások bekérését, adatrögzítést, a pályázatok statisztikai feldolgozását, szaktanácsadás megyei szintű irányítását, támogatási okiratok kiadását).

A hivatalok feladatkörébe tartozik a bel- és árvízvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása, a csatornák működőképességének fenntartási munkálatainak koordinálása, a mezőgazdasági vízi létesítmények kezelése. A 2000. évben a Vízügyi Igazgatóságtól átvett mezőgazdasági vízi létesítmények Közhasznú Társaságok részére történő üzemeltetésbe adása az év végével kezdődött meg.

A 204/1998. (XII. 19.) Kormányhatározat alapján működtetik a hivatalok a falugazdász hálózatot. A hálózat ellátja az agrártámogatásokkal kapcsolatos igazolás kiadását, támogatások elszámolását, ellenőrzését. Gyűjtik az igazgatás számára az aktuális agrártermelési információkat, közreműködnek az agrárpiaci szabályozás feladataiban, segítik a termelői, értékesítő szervezetek megalakítását, működését. Végzik a termésbecsléssel, állapotminősítéssel, az elemi károk felmérésével, a vízgazdálkodással és környezetvédelemmel, valamint az ezekkel kapcsolatos nyilvántartások vezetésével összefüggő feladatokat.

Új tevékenység volt a MePAR és ENAR feladatokhoz kapcsolódó regisztráció végzése.

200-ban a hálózatban 1200 fő falugazdászt foglalkoztattak, ebből 827 fő volt köztisztviselőként foglalkoztatva. A hálózat működési kiadása 4.080,0 millió forint volt.

A földművelésügyi hivatalok végzik a halászati-vadászati megyei igazgatási feladatokat, a hal és vadgazdálkodási bírságolás ügyintézését, az állami horgászjegyek értékesítését, az állami tulajdonú vízfelületek hasznosításával kapcsolatos feladatokat. A halászati-vadvédelmi alpból biztosított 75,0 millió forint a feladatra fordított költségek 13,5%-át fedezte.

A 28/1994.(III.2.) Kormányhatározat alapján végzik a részarány földtulajdonok önálló ingatlaná váló átalakításának igazgatási és pénzügyi elszámolási feladatait. Ugyancsak a hivatalokat bízta meg az 1993. évi II. törvény a részarány-földtulajdonok kiadásának igazgatási feladataival, ügyintézésével. A kormány 1049/2001.(V.18.) határozata alapján az első negyedévben a hivatalok közreműködtek a szövetkezeti üzletrészek felvásárlásának bonyolításában.

Az intézmények tényleges működési bevétele az összbevétel 10,4 %-a, amely különféle hatósági díjakból tevődik össze (vadász, halászvizsga stb.). Az

intézménycsoport az év közbeni feladatok folyamatos vitelét, a többlet-kiadásait döntően (89,6 %-ban) a költségvetési támogatásból finanszírozta.

A felhalmozási kiadások (219,9 millió Ft) teljesítése a módosított előirányzathoz mérten 87,1 %-os szintet ért el. A beruházások teljesítése 92,6 % (158,6 millió forint). Beruházásból valósult meg többek között Borsod megyei FM Hivatal új irodakialakítása, a Fejér megyei FM Hivatal irodavásárlása, valamint a hivatalok részére, különféle berendezések, számítástechnikai eszközök beszerzése.

A felújítás 70,7 millió forint összegű módosított előirányzata 54,2 %-os szinten teljesült. Nagyobb méretű épület felújítási munkálatokat végeztek Bács-, Szabolcs-, és Vas megyei hivataloknál, valamint járműfelújításokra került sor.

Az alcímhez tartozó hivatalok befizetési kötelezettségüket teljesítették. A hivatalok vállalkozási tevékenységet nem végeztek, alapítványokat a beszámolási időszakban nem támogattak, gazdasági társaságban nem vettek részt.

A 2002. évi előirányzat-maradványukat az engedélyezett célra használták fel, és a 2003. év után kimutatott 46,0 millió forint maradvány kötelezettségvállalással terhelt.

A hivatalok engedélyezett létszáma 1.556 fő, a módosított létszáma 1.499 fő, a 2003-ban ténylegesen foglalkoztatottak átlagléttszáma pedig 1.526 fő volt. A cím zárólétszáma 1.467 fő. Az év folyamán munkáltatói kölcsönben 40 fő átlagosan 690 ezer forintban részesült

2/5. alcím: Erdészeti szakigazgatási intézmények

Az intézmény feladatait alapvetően az erdőről és az erdő védelméről szóló 1996. évi LIV tv. határozza meg. Az Állami Erdészeti Szolgálat összevont szervezetben, egyetlen (önállóan gazdálkodó) intézményként látja el az erdő-felügyelési szakhatósági tevékenységet, az éves erdőtervezési, erdőadattár bővítési, -karbantartási, az erdészeti statisztikai és elemzési feladatokat. Az erdő-felügyelési feladatok keretében 2003-ban az erdőgazdálkodók létszáma 27.000-re módosult, 1.953.408 ha erdőterülettel (mely 19,6 %-os erdősültségnek felel meg).

Az Európai Unióhoz való csatlakozás Nemzeti Programja keretében végezték a statisztikai nyilvántartó és informatikai rendszer kialakítását, működtetését, az agrár-környezetvédelmi programok előkészítését, az erdőtűz elleni védekezés feltételeinek kialakítását.

Az intézmény éves gazdálkodását 3.988,5 millió forint kiadás, 1.484,9 millió forint bevétel és 2.653,3 millió forint állami támogatás felhasználásával oldotta meg.

Az előző évi tényleges teljesítéshez mérten az intézményi kiadások összege nem változott. A kiadáson belül a személyi juttatások 5,9 %-kal, a munkaadói járulék 3,0 %-kal, a dologi és egyéb kiadások 15,7 %-kal növekedett. A felújítási kiadások volumene 38,6 %-kal, a beruházásoké pedig 10,2 %-kal csökkent.

A személyi jövedelmek növekedésének tényezői a központi forrásból megvalósult köztisztviselői illetményhelyzet javítása, a köztisztviselői minimálbér növelése.

Az intézmény 2003. évi eredeti bevételi előirányzatát (1.030,0 millió forint) az előző évi maradvány és a többlet bevétel 1.464,1 millió forintra módosította. A módosított bevételi előirányzat 101,4%-ra teljesült.

Az intézmény eredeti támogatási előirányzata a központi forráson túlmenően évközben fejezeti hatáskörben 585,9 millió forinttal növekedett.

Az Állami Erdészeti Szakszolgálat (ÁESZ) az erdészeti hatósági feladatokkal kapcsolatos erdővédelmi- és erdőgazdálkodási, valamint erdőfenntartási járulék befizetését, mint elsőfokú szakhatóság rendeli el, szedi be és továbbítja a szakterület központosított számlájára, ahol mint központi bevétel kerül elszámolásra.

A felhalmozási kiadások a módosított előirányzathoz mérten 93,1 %-kal teljesültek. A felhalmozási forrás informatikai eszközök beszerzésére, építési beruházásokra és Microsoft EA szoftvercsomag beszerzésre adott lehetőséget.

Az intézménynél 2003-ban 106,9 millió forint kötelezettségvállalással terhelt maradvány keletkezett, amely dologi kiadásokra (60,3 millió forint, szoftverfejlesztés, kiadmány szerkesztés, informatikai rendszer fejlesztés stb), intézményi beruházásra (28,2 millió forint, PC és nyomtató, valamint szoftver licenc vásárlás) vonatkozó kötelezettséggel terhelt.

Az ÁESZ engedélyezett létszáma 558 fő, éves állományi létszáma pedig 560 fő volt, a zárólétszám pedig 550 fő. Az év folyamán munkáltatói kölcsönben 15 fő átlagosan 480 ezer forintban részesült

Az intézmény vagyonának gyarapodási üteme mérséklődött az elmúlt évek üteméhez mérten, az eszközállomány 4,0%-kal növekedett.

A beszámolási időszakban az intézmény gazdasági társaságban nem vett részt, alapítványt nem támogatott, számottevő szervezeti változásra nem került sor.

Változatlan tevékenységgel 2003-ban is végeztek vállalkozási tevékenységet (adatfelmérés és a szakterületet érintő kivitelezési programokban való részvétel), melynek mértéke a működési bevétel 35 %-a.

A Magyar Államkincstárnál vezetett intézményi letéti számlára kerülnek befizetésre a magánerdő gazdálkodóknak az erdőfelújításra történő tartalékolási befizetései, illetve erről történik a kifizetés a felújítások ellenőrzött összegei alapján. Az erdőgazdálkodók számára viszonyítva a letéti számla forgalma alacsony színvonalú, mindössze 3,5 millió forint volt, úgy tűnik, hogy az érdekeltek még nem fedezték fel a számla nyújtotta lehetőséget.

2/7. alcím: Nemzeti Földalapkezelő Szervezet

Az Országgyűlés az állami tulajdonban lévő termőföldvagyonnal való ésszerű gazdálkodás, a gazdaságosság és jövedelmezőség szempontjaira figyelemmel történő termőföld hasznosításának elősegítése, a családi gazdaságokon alapuló korszerű birtokszerkezet kialakításának elősegítése érdekében létrehozta a Nemzeti Földalapot.

A Nemzeti Földalap tekintetében a tulajdonosi jogokat a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter gyakorolja.

A Nemzeti Földalapkezelő Szervezet (NFA) önállóan gazdálkodó központi költségvetési szerv, amely feladatait központja és területi szervei (19 megyei iroda) működtetésével végzi. Az ágazatpolitikai célkitűzésekkel összhangban ellátja a Nemzeti Földalapról szóló 2002. évi XXIV. törvénnyel módosított 2001. évi CXVI. törvényben megállapított feladatokat, továbbá a külön jogszabályokban, valamint a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter által részére meghatározott feladatokat.

Az intézmény éves gazdálkodását 1.843,8 millió forint kiadás, 5.303,9 millió forint bevétel és 641,9 millió forint állami támogatás felhasználásával oldotta meg.

Az NFA költségvetésében feladatai ellátására és működésének biztosítására 2.680,0 millió forint kiadási eredeti előirányzat állt rendelkezésre. Az eredeti előirányzat különböző jogcímenek év közben 11.008,3 millió forintra módosult, amelyből 1.843,6 millió forint kiadás teljesítésült. A módosítás elemei: kormányzati és tárca elvonások - 364,1 millió forint, köztisztviselői illetménynövelés 6,0 millió forint, a Magyar Nemzeti Földalap Kht. végelszámolásával-, a 2002. évi előirányzat maradvánnyal-, és a többletbevételekkel kapcsolatos összesen 8.686,5 millió forint előirányzatosítás.

A személyi juttatások eredeti 647,8 millió forint előirányzata a Ktv. változása miatti 4,5 millió forint pótelőirányzat, valamint a 218,0 millió forint elvonás eredményeként 434,3 millió forintra módosult, a teljesített kiadás 415,7 millió forint volt. A keletkezett maradvány összege 18,6 millió forint.

A kiadási előirányzatok teljesítésénél a 9.164,7 millió forintos lemaradásból - nagyságrendjét tekintve - legjelentősebb az intézményi beruházás előirányzat 7.588,1 millió forintos megtakarítása. A maradvány keletkezésének oka, hogy 2003. évben a termőföldvásárlás volumene elmaradt a tervezettől, ebből következően a rendelkezésre álló előirányzatból 7.208,2 millió forint nem került felhasználásra. További megtakarítást eredményezett az immateriális javak vásárlására, gépek, berendezések, felszerelések vásárlására, illetve a gépek, berendezések vásárlására fordítható előirányzatok fel nem használt összege. Ennek oka egyrészt az elmaradt beszerzések, másrészt a beszerzések áthúzódó pénzügyi teljesítése.

A működési célú pénzeszköz átadás jogcímen keletkezett 1.215,8 millió forintos kiadási megtakarítás indoka, hogy a 2003. évben benyújtott életjáradéki pályázatok elbírálását követő járadék-folyósításokra 2004-ben kerül sor.

Az intézményi bevételek döntő többsége az NFA vagyongazdálkodásában lévő földterületek haszonbérbe adásából realizálódott. A bevétel összege 1.585,1 millió forint, melyből a földterületekkel kapcsolatos haszon-bérleti díj 1.477,9 millió forint. A felhalmozási és tőkejellegű bevételek címén befolyt 584,6 millió forint.

A keletkezett többletbevételek - összesen 3.494,9 millió forint, melyből legnagyobb tétel az MNFA Kht. végelszámolása során az NFA részére átadott 2.962,5 millió forint

pénzeszköz - egyszeri jellegűek, mivel adott feladattal összefüggésben (MNFA Kht. megszűnése, világkiállítás, kamat) keletkeztek.

A többletbevételek terhére a dologi kiadások előirányzatát 800,0 millió forinttal, a működési célú pénzeszköz átadás előirányzatát (életjáradékok kifizetésére) 1.232,4 millió forinttal, az intézményi beruházások (földvásárlás) előirányzatát 1.412,5 millió forinttal, a felhalmozási célú pénzeszköz átadás előirányzatát 50,0 millió forinttal, az összes kiadási előirányzatot 3.494,9 millió forinttal növelték meg.

Év közben az NFA költségvetésében biztosított 1.000,0 millió forint támogatási előirányzat feladatmaradás miatt 26,1 millió forinttal, a 217/1998. (XII. 30.) 46.§ (1) bekezdés b. pontja alapján 288,0 millió forinttal, a 2327/2003. (XII. 16.) számú Kormányhatározattal elrendelt csökkentés miatt 50,0 millió forinttal, összesen 364,1 millió forinttal csökkent.

Az NFA a köztisztviselői törvény 2003. július 1-jei változásával összefüggő többletkiadásokra kapott pótelőirányzatként 6,0 millió forintot, melyet jogcímének megfelelően, teljes összegében felhasznált. A pótelőirányzat, valamint az elvonások együttes hatásaként kiadásaik teljesítéséhez 641,9 millió forint költségvetési támogatás állt rendelkezésre.

A 2003. évi előirányzat-maradvány 9.251,2 millió forint, melyből kötelezettséggel terhelt 7.344,8 millió forint, kötelezettséggel nem terhelt 1.906,4 millió forint.

Az NFA engedélyezett 108 fő létszámkeretből a betöltött álláshelyek száma 2003. december 31-én 91 fő volt.

Vállalkozási tevékenységet nem folytat, gazdasági társaságban nem vesz részt, letéti számlával nem rendelkezik, lakásépítéshez munkáltatói támogatást nem folyósított.

2/8 alcím Magyar Élelmiszer-biztonsági Hivatal

A Kormány 66/2003. (V.15.) számú rendelete alapján a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter 2003. július 1-i hatállyal megalapította a Magyar Élelmiszer-biztonsági Hivatalt. Az alapítói jogokat a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter az egészségügyi és családügyi miniszterrel egyetértésben gyakorolja. A Hivatal működésének pénzügyi forrását az érdekelt két minisztérium előirányzat-átcsoportosítással biztosította. A Hivatal feladata többek között:

- közreműködik a magyar nemzeti ételmezési- és táplálkozáspolitika kialakításában,
- kapcsolatot tart az Európai Élelmiszer-biztonsági Hatósággal és egyéb, az élelmiszer- és takarmánybiztonság területén érintett nemzetközi, tagállami és hazai szervezettel,
- az Európai Élelmiszer-biztonsági Hatóság megbízására szakvéleményeket, szaktanulmányokat készít, tudományos és műszaki segítséget nyújt adatokat gyűjt és elvégzi a felmerülő kockázat azonosítással kapcsolatos feladatokat,

- javaslatot tesz az élelmiszer- és takarmánybiztonságot veszélyeztető eseményekkel kapcsolatos kormányzati intézkedések kidolgozására,
- azonosítja és jellemzi az élelmiszer- és takarmánybiztonságra kockázatot jelentő területeket,
- adatot szolgáltat, szakmai tájékoztatást nyújt a közigazgatási szervek, intézmények felkérésére az élelmiszer- és takarmánybiztonsággal kapcsolatos kérdésekben,
- a nemzetközi és hazai élelmiszer-biztonsági, élelmiszer-higiéniai, élelmiszer-minőségi, takarmánybiztonsági, továbbá a géntechnológia felhasználására vonatkozó információkat, ismereteket, követelményeket gyűjt, elemez, értékeli és ezekről az élelmiszer- és takarmányellenőrző, közegészségügyi és fogyasztóvédelmi hatóságokat, valamint az érdekelteket tájékoztatja,
- koordinál az élelmiszer- és takarmánybiztonság területén érintett minisztériumok, hatóságok, intézmények, szervezetek között.

A Hivatal 148,5 millió forint tényleges költségvetési kiadás teljesítésével 87,6 millió forint bevétel és 82,2 millió forint támogatás felhasználásával látta el feladatait.

Intézményi beruházásra 87,6 millió forint előirányzat állt rendelkezésre, melyből felhasználásra került a 99,3%, számítástechnikai eszközökre, irodatechnikára, program licencekre, valamint épületen végzett beruházásra és egy jármű beszerzésre.

A Hivatalnál 21,4 millió forint előirányzat maradvány keletkezett – elsősorban a létszám folyamatos feltöltése következtében – amely a be nem töltött létszám megbízási szerződéseiből, a Tudományos Tanács működéséből adódó kötelezettséggel terhelt.

A Hivatal 2003-ban engedélyezett létszáma 25 fő, ezzel szemben 15 fő teljes munkaidős és 6 fő részmunkaidős létszámot foglalkoztatott.

3. Cím: FÖLDHIVATALOK, FÖLDMÉRÉSI ÉS TÁVÉRZÉKELÉSI INTÉZET

A cím a 19 megyei-, a fővárosi földhivatal, valamint a Földmérési és Távérzékelési Intézet előirányzatai teljesítését tartalmazza.

A földügyi szakigazgatás intézményei 2003-ban a jogszabályokban meghatározott ingatlan-nyilvántartással, földhasználattal, földvédelemmel, földértékeléssel, földminősítéssel, földméréssel és térképészettel kapcsolatos hatósági és szervezetszerű feladatokat láttak el, valamint közreműködtek a Nemzeti Kataszteri Program végrehajtásában.

A 2003-ban a TAKARNET szolgáltatással a földhivatalok ügyintézése korszerűbb, gyorsabb és pontosabb lett, a lakossági és intézményi kapcsolataik javultak.

A földhivatalokhoz a 2003. évben 5.345.941 db ügyirat érkezett, amelyből 4.284.490 db ingatlan-nyilvántartási ügyirat volt. Ez utóbbi a 2002-ben érkezethez képest 15,6%-kal több ingatlan-nyilvántartási ügyet jelentett. A megnövekedett érkezés mellett – az ügyirathátralék felszámolására tett intézkedések hatására – az elintézt ügyiratok száma is jelentősen növekedett, 2003-ban 4.427.418 db ingatlan-

nyilvántartási ügyirat intézése történt meg, ez a 2002. évihez képest 25,1%-os növekedést jelent. Az ügyintézészt nehezíti az tény, hogy egyre több törvény ír elő soron kívüli – 8 napon belüli – földhivatali ügyintézészt.

Növekedett a kiadott tulajdoni lap másolatok száma, amely 2003-ban 3.640.220 db volt, 10,1%-kal több mint az előző évben. A kiadott tulajdoni lap másolatokból 2.081.105 db másolatot díjkötelesen, 1.559.115 db-ot pedig – az összesen kiadott másolat 42,8%-át – díjmentesen szolgáltatottak a földhivatalok. A díjmentes tulajdoni lap másolat szolgáltatás jelentősen csökkenti a földhivatalok igazgatási szolgáltatási díj bevételeit, ugyanakkor viszont dologi kiadásait megnöveli. A kedvezményezettek a telekommunikációs hálózaton (TAKARNET) való lekérdezési lehetőség megléte ellenére a díjmentes adatszolgáltatáshoz ragaszkodnak, mivel a hálózat használatáért díjat kell fizetni.

A folyamatosan növekvő ingatlan-nyilvántartási feladatok megfelelő színvonalon történő ellátása érdekében az ingatlan-nyilvántartási háttér megerősítésére 2003-ban 1.365 millió Ft felhasználása realizálódott. Az állampolgárok jobb kiszolgálása érdekében a Fővárosi Földhivatal és a Pest Megyei Földhivatal kihelyezett ügyfélszolgálatot létesített Budapesten, a Lurdy-házban, a Fejér Megyei Földhivatal pedig Székesfehérváron, az Auchan üzletközpontban.

Jelentősebb ügyirat hátralék még a Pest megyei és a Fővárosi Földhivatalnál volt, melynek csökkentésére fejezetben belüli 300,0 millió forint került átcsoportosításra. A többi hivatalnál lényegében megoldódott az ügyiratok naprakész feldolgozása.

A Földmérési és Távérzékelési Intézet (FÖMI) 2003-ban maradéktalanul eleget tett a kétoldalú nemzetközi szerződésekben meghatározott, az államhatár megjelölésével és karbantartásával, illetve egyes szakaszainak újfelmérésével összefüggő kötelezettségének. Elvégezte a szakmai főosztály által meghatározott állami földmérési és térképészeti feladatok menedzselését. Végezte a közigazgatási határok számítógépes adatbázisának változásvezetését, ellátta a TAKAROS földhivatali számítógépes rendszer felügyeletét, szükséges korszerűsítését, az állami földmérési alaptérképekkel és a topográfiai térképekkel összefüggő minőségbiztosítási feladatokat, a Földrajzinév-tár vezetését, az Ingatlanrendező Földmérői Minősítő Bizottság működtetését. 2003-ban befejezte az EU földalapú támogatások kezelését végző IER rendszerbe tartozó Mezőgazdasági Parcella Azonosító keret Rendszer (MePAR) kialakítását.

A cím intézményei 24.921,1 millió forint tényleges költségvetési kiadás teljesítésével 15.706,9 millió forint bevétel és 11.369,6 millió forint támogatás felhasználásával látták el feladataikat.

A cím eredeti 19.483,0 millió forint kiadási előirányzata módosításra került 7.593,5 millió forint növeléssel, amely 92,0%-ra teljesült. Az előirányzat növelés összefügg a földhivatalok év közbeni feladat bővülésével, a MePAR kialakítására juttatott fejezetben belüli átcsoportosítással. A teljesítés mértéke pedig a bevételi elmaradással és a fejlesztésekkel kapcsolatos következő évi áthúzódással függ össze.

A kiadások között a személyi juttatások összege (10.614,8 millió forint) a legjelentősebb tétel, amely 2002. évhez mérten 17,0%-kal emelkedett. A személyi juttatások döntően a központi forrásból végrehajtott köztisztviselői minimálbér emeléssel és illetményhelyzet javításával függ össze.

A dologi kiadások a módosított előirányzathoz mérten 93,4%-ra, az eredeti előirányzathoz pedig 138,9%-ra teljesültek. A kiadásokon belül 2002-ben is elsősorban a kommunikációs rendszerek működtetésével, karbantartásával, az intézményi üzemeltetéssel, a szakmai tevékenységekkel összefüggésben jelentkeztek többletkiadások.

A központi beruházási előirányzat 100%-ban teljesült, az intézményi beruházási kiadások pedig – az áthúzódások következtében – 74,9%-ra. Az előző év teljesítéshez hasonló ütemben folytatódott a földhivatalok modernizációs programja. Ennek keretében a számítástechnikai fejlesztések mellett a földhivatalok elhelyezésére, az épületek korszerűsítésére, a kultúraltabb ügyfélfogadás feltételeinek javítására került sor. 5 földhivatalnál került sor épület felújításra, két körzeti hivatal létesítésére.

A bevétel teljesítése 15.130,0 millió forint az eredeti előirányzat 180,1 %-a, a módosított előirányzathoz mérten pedig 90,6%-os volt. A bevétel döntően az adatszolgáltatási igazgatási díjakból keletkezett.

A tervezett saját bevételi előirányzattól való elmaradás első sorban a díjmentesen kiadott tulajdoni lap másolatok nagy számára vezethető vissza. Az intézményhálózatban hatósági szolgáltatások díjtétel emelésére nem került sor.

Az alcímen 2003. évben az előirányzat maradvány összesen 1.757,3 millió forint, melyből az előző évek fel nem használt maradványa 178,2 millió forint. A 2003-ban keletkezett maradvány 1.579,1 millió forint. Kötelezettségvállalással terhelt maradvány 1.757,3 millió forint.

A kötelezettségvállalással terhelt maradványból a meghatározó tételek a több évre áthúzódó intézményi beruházások (463,5 millió forint) és felújítások (189,6 millió forint) következő évi kötelezettségei, valamint 299,0 millió forint személyi juttatás és járuléka, amely a dolgozókkal szemben fennálló fizetési kötelezettséget tartalmazza. A fennmaradó részt képviseli a maradványból a dologi jellegű kötelezettség, amely döntő hányadban a többletbevételek utáni 50%-os befizetési kötelezettség.

A költségvetésben eredetileg engedélyezett létszám 4.994 fő, ezzel azonos az év végéig engedélyezett módosított létszám. Az intézményhálózat zárólétszáma 5.060 fő volt. Az év folyamán munkáltatói kölcsönben 48 fő átlagosan 532 ezer forintban részesült.

4. Cím: MEZŐGAZDASÁGI MINŐSÍTÉS ÉS TÖRZSTENYÉSZET-FENNTARTÁS INTÉZMÉNYEI

A címhez tartozó négy szakigazgatási intézmény a köztermesztésben és -tenyésztésben alkalmazható állat- és növényfajták állami elismerésével és minősítésével, fajtafenntartással, génkészletek képzésével és megőrzésével, tenyésztés-szervezéssel,

takarmányvizsgálattal és a forgalomba kerülő bor és borászati termékek engedélyezésével és minőségvizsgálatával összefüggő feladatokat lát el.

Az Országos Mezőgazdasági Minősítő Intézetnél (OMMI) kiemelt feladat volt a fajtajelöltek GMO mentességének vizsgálata, 267 növényi fajta vetőmagjának szaporítás ellenőrzése, a vetőmag-forgalmazás hatósági ellenőrzése, az EU növényútlevél kísérleti bevezetése, a növénykórtani vizsgálatok végzése, a szarvasmarha, sertés, juh és ló esetében az állatjelöléssel és nyilvántartással kapcsolatos feladatok, illetve fejlesztések teljesítése, a Takarmány Kódex feladatainak ellátása.

Az Országos Borminősítő Intézet (OBI) - a must, a bor, borpárlat és egyéb borgazdasági termékek előállításával, kezelésével, tárolásával és forgalomba hozatalával kapcsolatos állami feladatok keretében – 2003. évben 16.725 db. borvizsgálatot hajtottak végre, ellenőriztek 152 nagykereskedelmi italraktárt, 1616 kereskedelmi egységet és 2984 borozót. Ennek eredményeként 953 bortételt kifogásoltak, 802 forgalmazót figyelmeztettek és 10 esetben szabálysértési eljárást kezdeményeztek.

Az OMMI és az OBI feladatai az Európai Unió csatlakozással bővültek.

Az OMMI a növénytermesztés területén az EU csatlakozás jogi előkészítéseként részt vett az új fajta-, vetőmag- és szaporítóanyag törvény és végrehajtási utasításai előkészítésében. Az állattenyésztés területén az állatjelöléssel és nyilvántartással /ENAR-ral/ összefüggő munkákban, fejlesztésekben. Illetve a vágott test minősítési rendszer hatósági feladatainak ellátásában.

Az OBI vizsgálólaboratóriumának 2003. októberében francia (COFRAC), novemberében a magyar (Nemzeti Akkreditáló Testület) ismételt akkreditációja sikeresen befejeződött. Az akkreditált vizsgálatok köre főleg a delegált feladatokhoz kapcsolódóan bővült.

Az Agrobotanikai Intézet a növényi génforrások közép és hosszú távú fenntartása és a gyűjtemények feldolgozása és fejlesztése keretében 2003-ban az alapanyag gyűjteményt 868 tétellel gyarapította. Ebből hazai intézményektől 153 tétel, külföldi intézményektől 868 génbanki tétel származott. Hazai gyűjtésből 39 tétellel, külföldi gyűjtőexpedícióból pedig 661 tétellel bővült a génbank.

Az Állami Ménesgazdaság kiemelt feladata a lipicai lófajta tenyésztése, génmegőrzése. A 2003 évben a tenyészállományt megfelelő minőségben és létszámban fenntartották, valamennyi kancacsalád és törzs fenntartása biztosított.

A címhez tartozó intézetek éves feladataikat 7416,7 millió forint kiadással, 4.415,1 millió forint saját bevétellel, 2.966,8 millió forint állami támogatással és 360,3 millió forint maradvány felhasználással látták el. A 2003. évi kiadási előirányzat 4,9%-kal magasabb a 2002. évihez viszonyítva.

A kiadásokból a személyi juttatások mintegy 35%-os részarányával a legjelentősebb tételt képviselte. A személyi juttatási kiadás 12,5%-kal növekedett az előző évi tényhez viszonyítva.

A növekedés döntően központi kormányzati intézkedések – köztisztviselői minimálbér emelés, köztisztviselői illetmények emelése – eredménye.

A dologi kiadás teljesítése 2.956,1 millió forint, amely a módosított előirányzat 99,0 %-a és 103,6%-a az előző évi teljesítésnek.

Az év során a felújítás 100,0 millió forint eredeti előirányzata 149,4 millió forintra módosult, és a pénzügyi teljesítés 121,9 millió forint. A felújítási keretet az intézmények épület felújításra, elektromos hálózatok korszerűsítésére, nagyjavításokra fordították.

Az intézményi beruházások tényleges kiadása 678,1 millió forint volt, amelyből megvalósított feladatok: vetőmag-vizsgáló és különféle labor műszerek, klímakamrák, számítástechnikai eszközök, valamint parcella-kombájn és öntözőgépek beszerzése, vízellátási rendszer fejlesztése, tenyészállat vásárlása.

A bevételek eredeti előirányzata év közben 805,9 millió forinttal növekedett, így a módosított előirányzat 4.542,9 millió forint volt. A tényleges bevétel 4.415,1 millió forint, amely a módosított előirányzatnak 97,2 %-a.

A költségvetési támogatás tényleges összege 2.966,8 millió forint, az előző évi teljesítés 101,8%-a.

Vállalkozási tevékenység csak az OMMI-nál folyt, melynek eredményéből alaptevékenység ellátására 159,4 millió forintot használtak fel.

Az intézmények gazdasági társaságban részesedéssel nem rendelkeznek, alapítványt nem támogattak.

Az alcímen 2003. évben az előirányzat maradvány összesen 325,5 millió forint. A maradvány teljes összege kötelezettségvállalással terhelt, melyből a meghatározó tétel a több évre áthúzódó intézményi beruházások és felújítások következő évi kötelezettségei (224,0 millió forint). A fennmaradó maradványból döntő hányad az 5%-os befizetési kötelezettség.

A költségvetésben eredetileg engedélyezett létszám 949 fő, mely év közben 955 fő keretre módosult. Az intézményhálózat zárólétszáma 840 fő volt. Három fő részesült 2003-ban munkáltat lakáshitel kölcsönben átlagosan 430,0 forint összegben.

5. Cím: MEZŐGAZDASÁGI ÉS VIDÉKFEJLESZTÉSI HIVATAL

A mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH) a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium részeként működő SAPARD Hivatal és az Agrárintervenciós Központ összevonásával általános jogutódként 2003. július 1-i hatállyal létesült. Az MVH feladatairól, hatásköréről szervezetéről és működéséről a 81/2003.(VI.7.) Korm. r. rendelkezik, ennek megfelelően ellátja

- az egyes közösségi termékpálya rendtartások végrehajtásával kapcsolatos feladatokat,
- az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garancia Alappal (EMOGA) Garancia Részlegének kezelésével (EU bel,- és külpiaci támogatások, az

intervenciós rendszer,- a közvetlen támogatások és az IIER,- a Piaci Információs Rendszer működtetése és a kísérő intézkedések bonyolítása) összefüggő feladatokat,

- működteti az ügyfélregisztert a MePAR-t és egyéb nyilvántartásokat felhasználva,
- az EMOGA Orientációs Részlege vonatkozásában végzi a vidékfejlesztési intézkedéseket,
- a Halászati Orientációs Pénzügyi Eszközökkel kapcsolatos folyósítási és egyéb feladatokat,
- ellátja a SAPARD előcsatlakozási program végrehajtását, továbbá
- ellátja a jogszabályban meghatározott körben és módon az egyes nemzeti támogatások igénybevételeivel és végrehajtásával kapcsolatos feladatokat.

Az MVH elnöksége kidolgozta és folyamatosan építi fel a hét igazgatóságból (Nemzeti Támogatások,- Vidékfejlesztési-SAPARD,- Közvetlen Támogatások,- Piaci Támogatások és Külkereskedelmi Intézkedések,- Gazdasági,- Szervezési, Szabályozási és Hálózatfejlesztési- Informatikai Igazgatóság) és 34 osztályból álló szervezetet.

A 2003. év második felében az egyes feladatcsoportok részletes szabályozási rendjének kidolgozás és kézikönyvekbe való foglalása, valamint folyamatos betanulása mellett, a külpiaci intézkedések keretében exporttámogatási,- exportengedélyezési,- WTO keretfigyelési feladatokat végeztek. A belpiaci intézkedések során az FVM által hozott piacsabályozási rendeletek (állati termékeket érintő jogcímek támogatása, vágósertés termelői támogatása, tej, tejpör, vaj kiegészítő kvótatámogatás, minőségi állati termék-előállítás támogatása, növényi termékeket érintő támogatási jogcímek támogatása, alma közvetlen termelői támogatás stb.) végrehajtásának szervezése és lefolytatása, intervenciós intézkedések, valamint ellenőrzési tevékenység végzése.

Tovább folytatódott a SAPARD Programra vonatkozó pályáztatás a második és harmadik pályázati kiírásokkal, valamint két új intézkedéssel (falufejlesztés és felújítás, valamint a tevékenység diverzifikálása). A 2002. szeptemberi első pályázati felhívások 2002. decemberében jelentek meg. Az első kifizetés 2003. májusában volt.

A SAPARD Program új program révén nehézkesen indult el, bele kellett tanulnia a Hivatalnak és pályázóknak is. Az első pályázatbeadásoknál 60% fölött volt a hiánypótlás. A SAPARD Hivatal bürokratikus eljárásrendje, illetve papíralapú informatikai rendszere is nehezítette a pályázatok elbírálását.

Megkezdődött az Agrár és Vidékfejlesztési Program (AVOP) vonatkozásában az MVH-án belül a Közreműködői Szervezet kialakítása.

Az MVH 2003. évi feladatait 2.641,6 millió forint kiadással, 687,0 millió forint bevétellel és 2.580,8 millió forint költségvetési támogatással teljesítette.

Az MVH létrehozásának pénzügyi feltételeit az FVM fejezetben belüli átcsoportosítással biztosította, ezzel az eredeti kiadási előirányzatot (1,214,3 millió forint) évközben a fejlesztéshez igazodva 2.641,6 millió forintra módosította.

A 2003. évben az MVH év végi pénzügyi zárásánál összesen 625,9 millió forint maradvány keletkezett. A maradványból kötelezettséggel lekötött 589,4 millió forint és kötelezettségvállalással nem terhelt maradvány 36,5 millió forint. A kötelezettségvállalással lekötött maradvány a következő évre áthúzódó intézményi beruházásoknál (278,8 millió forint) és dologi kiadási előirányzaton (készletbeszerzés, kommunikációs szolgáltatás, vásárolt közszolgáltatások) jött létre.

Az intézmény alapításkor engedélyezett létszáma 699 fő, az éves teljesítés 386 fő és a zárólétszáma 705 fő.

6. Cím: MEZŐGAZDASÁGI KÖZÉPFOKÚ SZAKOKTATÁS ÉS SZAKTANÁCSADÁS INTÉZMÉNYEI

A címhez huszonegy mezőgazdasági középfokú szakoktatási és szaktanácsadási intézet, valamint az FVM Képzési és Szaktanácsadási Intézet tartozik.

A címhez tartozó intézmények ágazati szakmai középfokú, szakmunkásképző és szakiskolai oktatást, képzést folytatnak, valamint tanfolyami továbbképzést, felnőttoktatást és szaktanácsadást látnak el. Szakmai munkájuk során végrehajtják a mező- és erdőgazdaság, élelmiszeripar gazdasági ágazat tekintetében a földművelési és vidékfejlesztési miniszterre ruházott szakképzési feladatok előkészítését és operatív végrehajtását.

Az intézmények 2003. évi tényleges kiadása 9.678,7 millió forint volt, amely az eredeti előirányzatnál 20,5 %-kal több. Éves feladataikat 7.099,0 millió forint támogatással és 2.946,8 millió forint összes bevétel realizálásával látták el.

A Belügyminisztériumtól átvett iskolák az un. normatív juttatásokkal kerültek át az FVM-hez, amely a működési kiadások egy jelentős részének finanszírozásához nem volt elegendő, ezért azt a tárca saját forrásaiból egészítette ki.

A költségvetési támogatás eredeti előirányzata 6.518,8 millió forint volt, amely felügyeleti hatáskörben 581,2 millió forinttal növekedett. Az évközi módosítások lehetővé tették a dologi kiadások mértéktartó finanszírozását, valamint a felhalmozási források legszükségesebb igényeknek megfelelő kiegészítését.

A személyi juttatás tényleges összege 3.709,0 millió forint, amely az eredeti előirányzatnál 219,8 millió forinttal több. A személyi juttatás növekedésével arányosan változott a munkaadókat terhelő járulék előirányzata is, 6,9 %-kal, 30,1 millió forinttal emelkedett az eredeti előirányzathoz viszonyítva.

A tényleges dologi és egyéb folyó kiadás 2.697,5 millió forint, amely 440,5 millió forinttal magasabb az eredeti előirányzatnál (2.257,0 millió forint). A dologi kiadás az összes kiadás 27,9 %-a.

A felhalmozási kiadások eredeti előirányzata 912,3 millió forint, a módosított előirányzat 2.134,1 millió forint, a tényleges felhasználás pedig 1.931,9 millió forint. Az előirányzat jelentős évközi módosulása a különféle elnyert pályázatokból, szakképzési hozzájárulásból, használaton kívüli eszközök értékesítéséből és központi beruházásból adódott. Ezen belül felújításra 316,5 millió forintot, beruházásra pedig

1.399,9 millió forintot fordítottak. A felhalmozási előirányzat növelését a gyakorlati oktatást szolgáló gépek, berendezések elkerülhetetlen megújítására fordították.

Az intézménycsoportban vállalkozási jellegű bevétel nem keletkezett.

2003-ben 437,2 millió forint előirányzat-maradvány képződött, teljes mértékben kötelezettségvállalással terhelt. A maradvány döntő részét az intézményi beruházás következő évre áthúzódásából adódik. Az intézmények működésüket takarékosági intézkedésekkel, pénzeszközök átcsoportosításával, pályázati összegek felhasználásával biztosították.

A cím 2003-ban engedélyezett létszáma 1.904 fő, a tényleges létszámfelhasználás: pedig 1.803 fő teljes munkaidős állományi létszám volt. A cím zárólétszáma: 1.652 fő.

7. Cím: KÖZMŰVELŐDÉSI INTÉZMÉNYEK

A cím a Magyar Mezőgazdasági Múzeum és az Országos Mezőgazdasági Könyvtár és Dokumentációs Központ költségvetési előirányzatai teljesítését tartalmazza. Az intézmények mezőgazdasági muzeális értékű tárgyak, dokumentumok gyűjtését, őrzését, tudományos feldolgozását, bemutatását, szakmai könyvek és folyóiratok beszerzését, kiállítások szervezését, valamint szakkönyvtári tevékenységek koordinálását végzik.

A címen a 2003. évi tényleges kiadás 1.023,1 millió forint volt, a módosított előirányzat 1.132,2 millió forint összeggel szemben. Feladataikat 890,9 millió forint költségvetési támogatással és 216,7 millió forint saját bevétellel finanszírozták.

A kiemelt kiadási előirányzatok közül a személyi juttatás eredeti előirányzata 338,8 millió forint, módosított előirányzata 369,7 millió forint, a tényleges teljesítés pedig 339,1 millió forint. A 30,9 millió forint előirányzat-módosítás az előző évi maradványból intézményi kezdeményezésre történt.

A személyi juttatások növekedésével a munkaadói járulék is emelkedett. Az eredeti előirányzat 114,9 millió forint, a módosított 122,8 millió forint, a tényleges teljesítés pedig 113,3 millió forint.

A dologi kiadások módosított előirányzata 90,0 millió forinttal magasabb az eredeti előirányzatnál (237,3 millió forint), a tényleges teljesítés 260,2 millió forint volt.

Az intézményi működési bevétel eredeti előirányzata 130,0 millió forint, a tényleges bevétel pedig 216,7 millió forint. Ezen belül a legjelentősebb tétel a helyiségek, eszközök tartós és eseti bérbeadásából származik.

A felhalmozási kiadások módosított előirányzata 312,4 millió forint, a tényleges felhasználás 310,5 millió forint volt. A felhalmozási kiadáson belül ingatlanok és gépek felújítására, intézményi működést, szakmai tevékenység ellátását szolgáló informatikai eszközök beszerzésére és gépek, berendezések vásárlására fordították.

A Magyar Mezőgazdasági Múzeum 2003-ban is kiemelten kezelte a gyűjteményi raktárak korszerűsítését, a gyűjteménytárak felújítását. Folyamatosan végzik a múzeumi főépületének rekonstrukcióját.

Az év során az Országos Mezőgazdasági Könyvtár és Dokumentációs Központ életében kiemelt jelentőségű volt az Attila úti székház rekonstrukció befejezése és az informatikai fejlesztés.

A 2003-ban keletkezett maradvány 84,3 millió forint, amely teljes egészében kötelezettségvállalással lekötött maradvány. A maradvány következő évi személyi, készletbeszerzési és közszolgáltatási kötelezettségeket tartalmaz.

A címhez tartozó intézmények vállalkozási tevékenységet nem folytattak. Alapítványokat nem támogattak, gazdasági társaságban nem vettek részt.

Az intézmények működőképességének fenntartása csak szigorú takarékosági intézkedések megtételével, racionális gazdálkodással, pályázati összegek, saját bevételeik és egyéb támogatás felhasználásával vált lehetővé.

A cím költségvetésben engedélyezett létszám 181 fő volt, mely teljes mértékben teljesült az éves átlagos létszámban. A cím zárólétszáma 166 fő volt.

8. Cím: AGRÁRKUTATÓ INTÉZETEK

A címhez 13 önállóan gazdálkodó központi költségvetési intézmény tartozik. Az intézmények mezőgazdasági, élelmiszeripari, erdészeti, faipari, agrárgazdasági és biotechnológiai, műszaki kutatásokat és kísérleti fejlesztéseket végeznek. Tevékenységükben mind jelentősebb hangsúlyt kap az ország tájegységeinek megfelelő fajta és technológiai kutatás-fejlesztésben.

A kutató intézetek feladataikat 8.256,3 millió forint kiadás teljesítésével végezték, mely 9,4 %-kal magasabb az előző évinél. A tényleges kiadás a módosított előirányzat 84,9 %-a. Kiadásaikat 3.886,2 millió forint saját bevétel és 5.182,6 millió forint költségvetési támogatás fedezte. A kötelezettségvállalással lekötött maradvány összege 810,8 millió forint.

A saját bevételen belül az intézmény működési bevétele 1.508,7 millió forint, az eredeti előirányzat 98,9 %-a. Az intézmények forrásai között az elnyert pályázatokhoz kapcsolódó, működési célra átvett pénzeszköz (1.098,4 millió forint) az összes bevétel 35,5 %-a.

A kiemelt előirányzatok közül a személyi juttatásra fordított összeg 2.964,1 millió forint, amely 34,6 %-kal több az előző évinél. A módosított előirányzathoz (3.310,7 millió forint) viszonyítva a teljesítés 346,6 millió forinttal kevesebb. Az intézetek dologi kiadása 2.659,7 millió forint, amely 19,9 % mértékű növekedést mutat az előző évi teljesítéshez viszonyítva.

A módosított támogatási előirányzat 5.182,6 millió forint teljes egészében felhasználásra került. Módosított előirányzat az eredeti előirányzathoz mérten 1.477,4 millió forinttal több, amelyből fejezeti kezelésű előirányzathoz 1.418,8 millió forint fejezeten belüli átcsoportosításból és 58,6 millió forint pedig más fejezetnél elnyert pályázatokból tevődik össze.

A felhalmozási kiadás teljesítése 1.708,3 millió forint, amely 29,7 %-kal kevesebb az előző évinél. A beruházás keretében részben számítástechnikai eszközök kerültek

beszerzésre. A feladatfinanszírozás keretében 10,6 millió forint költségvetési támogatásban részesültek a címhez tartozó intézmények.

Az intézeteknél 2003. évben 810,8 millió forint maradvány képződött, amely teljes egészében áthúzódó – elsősorban fejlesztési feladatokhoz kötődik - kötelezettséggel terhelt.

Gazdasági társaságban a Halászati és Öntözési Kutatóintézetnek (Farkaszugi Kft. és Mezőgazdasági Kutató Fejlesztő Kht.), az FVM Műszaki Intézetnek (Gödöllői Agrárközpont Kht.), és a kecskeméti FVM Szőlészeti és Borászati Kutatóintézetnek (Agrogeo Kft.) van részesedése.

A cím 2003-ban módosított engedélyezett létszáma 1.114 fő, a tényleges létszámfelhasználás pedig 1.106 fő teljes munkaidős állományi létszám volt. A cím zárólétszáma: 1.113 fő.

10. Cím: FEJEZETI KEZELÉSŰ ELŐIRÁNYZATOK

A címben összesen 101.481,3 millió forint kiadás, és 5.368,3 millió forint saját bevétel, valamint 94.621,1 millió forint támogatás teljesítésére került sor. Az éves folyó bevételt kiegészítette az előző évi kötelezettségvállalással terhelt 13.747,0 millió forint maradvány.

A fejezeti kezelésű előirányzatok változatos témájú területeket (beruházás, egyéb kezelésű előirányzatok, EU-hoz való csatlakozás agrár nemzeti programja, támogatási cél-előirányzatok, állatkártalanítás és állati hulladék megsemmisítése és fejezeti tartalék) ölelnek fel. A címen belül kiemelkedő a támogatási cél-előirányzatok a következők.

10/01 Központi beruházások

A központi beruházás rendeltetése a költségvetési intézmények beruházási feladatainak finanszírozása, de az előirányzat csak utólag, a megvalósítást követően épül be az intézmény költségvetésébe. A központi beruházások 2003. évi eredeti előirányzata a költségvetési tervezés során a 2002. évi 1.600,0 millió forintról, évi 670,0 millió forintra csökkent. Ez az összeg kiegészült az év közben a 2002. évről áthúzódó kötelezettségvállalással terhelt 545,3 millió forint előirányzat maradvánnyal. Így a központi beruházás módosított előirányzata 1.215,3 millió forint.

A központi beruházási előirányzat elmúlt két évben történt csökkenésére tekintettel a 2003. évi 670,0 millió forint előirányzat egy soron – az „Intézmények központi beruházása” 10/1/13. jogcímcsoporton – került megtervezésre. A finanszírozás elsősorban a folyamatban lévő beruházások befejezésére irányult.

A központi beruházási előirányzat teljesítése 1.136,8 millió forint volt, ami a módosított előirányzat 93,5 %-a.

2003. évben keletkezett összesen 78,5 millió forint előirányzat maradványból – közel a teljes összeg - 77,6 millió forint kötelezettségvállalással terhelt.

A 2002. évben a következő jogcímcsoportokon (10/1/03., 10/1/14, 10/1/15.) keletkezett kötelezettségvállalással terhelt maradványokat, azonban 2003-ban is a korábbi előirányzatokról kerültek kifizetésre.

A holtág-rehabilitáció támogatása előirányzat, 10/01/03. jogcímcsoport 2002. évi maradványa 70,7 millió forint, mely összegből 70,1 millió forint került kifizetésre. A 0,6 millió forint maradvány kötelezettséggel nem terhelt.

Hat helyen történt vízi létesítmények kezelését szolgáló holtág-rehabilitáció befejezése. Egy helyen, a Tolnai holtág 2003. évre tervezett beruházási üteme nem teljesült az elhúzóó engedélyeztetési eljárás miatt.

A intézmények központi beruházásai, 10/01/13. jogcímcsoporton kerültek tervezésre és teljesítésre a 2003. évben rendelkezésre álló keretből történő beruházások. Az előirányzatot 2002. évről áthúzódó maradvány 470,2 millió forint egészítette ki, így a módosított előirányzat 1.140,2 millió forint. A teljesítés 1.062,4 millió forint volt, ami a módosított előirányzat 93,2 %-a. A 2003. év utáni maradvány 78,4 millió forint, kötelezettségvállalással terhelt.

2003. évben mintegy 83 beruházás kivitelezése volt folyamatban, ebből 11 kezdődött el. Befejeződött nagyobb volumenű beruházások a következők: a minisztériumi színház belső átalakítás (62,1 millió Ft.), központi igazgatás számítástechnikai beszerzése (53,9 millió Ft.), az Országos Mezőgazdasági Könyvtár és Dokumentációs Központ rekonstrukciója (összesen 164,5 millió Ft.), az FVM Műszaki Intézet magastető építése (75 millió Ft.).

A fontosabb áthúzódó beruházások az Teleki Mezőgazdasági Szakközépiskola, (Villány) kollégiumi rekonstrukciója (180,0 millió forint), Ceglédi Körzeti Földhivatal elhelyezése (12,1 millió Ft.).

10/02 Egyéb fejezeti kezelésű előirányzatok

Az fejezeti kezelésű előirányzatok változatos feladatainak végzésére szolgáló eredeti előirányzat 5.618,8 millió forint, a módosított előirányzat 4.391,1 millió forint, amely 3.860,8 millió forint kiadással teljesült. A kötelezettségvállalással terhelt maradvány 310,8 millió forint.

10/02/01 jogcímcsoport A munkavédelmi, polgári védelmi és nukleáris baleset-elhárítási feladatok eredeti előirányzata 40,1 millió forint, amely az elmúlt évi 2,3 millió forint maradvány felhasználásával egészült ki. 2003. év után 1,5 millió forint, kötelezettségvállalással terhelt előirányzat-maradvány keletkezett.

A fő feladat az FVM Radiológiai Ellenőrző Hálózatának működtetése az Országos Élelmiszervizsgáló Intézet keretében, valamint az állategészségügyi és élelmiszer ellenőrző állomásokon, továbbá hat radiológiai laboratóriummal rendelkező iparági intézmény részére támogatás biztosítása.

A biztosított források felhasználásával a radiológiai laboratóriumok teljesítették – különösen a Paksi üzemzavar miatt megszorított - előírt éves vizsgálatokat és a jelentéseket határidőre elkészítették.

10/02/02 jogcímcsoport Az agrárkutatói feladatok, műszaki fejlesztés támogatása eredeti előirányzata 1.673,1 millió forint, amelyet kiegészített az előző évi maradvány (80,3 millió forint). A módosított előirányzat 602,0 millió forint, amellyel szemben a kiadás teljesítés 472,2 millió forint. A keletkezett 129,8 millió forint előirányzat-maradvány kötelezettségvállalással terhelt.

Az előirányzat felhasználásának területei: agrárkutatási-fejlesztési pályázati rendszer működtetése; tudományos lapok; közhasznú kutatási-fejlesztési feladatok támogatása; a kincstári vagyron védelmével, felújításával kapcsolatos kiadások és beszerzések; K+F konferenciák; MTA-FVM tudományos együttműködés finanszírozása.

10/02/03 jogcímcsoport Tanüzemek, tangazdaságok támogatása módosított kiadási előirányzata 285,3 millió forint, amely 99,5%-ra teljesült. Az előirányzathoz pályázatos formában 11 felsőoktatási és 59 középfokú oktatási intézmény részesült, döntően gép, kisebb mértékben építési beruházások társfinanszírozása keretében.

10/02/04 jogcímcsoport Felügyelt állami tulajdonú társaságok támogatása eredeti kiadási előirányzata 700,0 millió forint, a módosított előirányzat pedig 668,8 millió forint, amely teljes egészében felhasználásra került.

A földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter tulajdonosi joggyakorlása alá tartozó közhasznú társaságok alapító okirata és annak szerves részét képező keretmegállapodása tartalmazza azokat a feladatokat, amelyeknek ellátására ezeket a társaságokat létrehozták. Az FVM, mint a társadalmi szükséglet kielégítéséért felelős szerv az irányítása alá tartozó agrárszféra törekvéseinek megvalósítása céljából folyamatosan igényt tart a közhasznú társaságok kutatási eredményeire. A közhasznú társaságokkal az FVM évenként megállapodást köt a konkrét feladatok elvégzésére. A társaságok fő feladata a különböző gyümölcsfajtáknál, szántóföldi növényeknél, zöldségeknél, fűszerpaprikánál a nemesítés megalapozása, biotechnológiai, genetikai, növénykórtani, stressz-életteni, beltartalmi minőségi vizsgálatok végzése, nemesítés, új fajták előállítás, fajtafenntartása, a fajok génvagyonának megőrzése és bővítése, fajták vírusmentesítése, központi törzsültetvények fenntartása, certifikált szaporítóanyagok előállítása, az előállított és honosított növényfajták, hibridek gazdaságos, környezetkímélő technológiáinak fejlesztése és állandó korszerűsítése. Ugyancsak a közhasznú társaságok végzik az élelmiszer biztonsággal kapcsolatos egészségmegőrző vizsgálatokat és a korszerű feldolgozási technológiák kifejlesztését.

Az előbbieken túlmenően ezen jogcímből az FVM a 100 %-os tulajdonában lévő Geodéziai és Térképészeti Rt. a megnövekedett földmérési feladatok ellátása érdekében a „A felkészülés a megújult Nemzeti Kataszteri Program feladataira” projekt megvalósítására kapott támogatást.

10/02/05 jogcímcsoport A Nemzeti Kataszteri Program feltételrendszere eredeti előirányzata 588,2 millió forint, módosított előirányzat 573,5 millió forint volt. Az előirányzat negyedéves bontásban maradvány nélkül felhasználásra került. A Kormány 1087/1997.(VII.29.), majd az 1087/1998. (VI.16.) határozata rendelkezett arról, hogy a Nemzeti Kataszteri Program megvalósítását Kormány garancia mellett felvett hitelből kell megvalósítani. A Program végrehajtója a Nemzeti Kataszteri Kht. Az előirányzat nyújt fedezetet a felvett hitel negyedévenként kiterhelt kamat-összegének kifizetésére.

A 2003. évben jelentős lépés volt a Kataszteri Program folytatásának jogi és pénzügyi feltételeinek előkészítése, a külterületi digitális térképek elkészítésének felgyorsítása érdekében a Kormány garanciavállalása mellett 9.800,0 millió forint hitelszerződés jött létre a Kht és a Kereskedelmi és Hitelbank Rt között.

10/02/06 jogcímcsoport A Magyar Állatorvosi Kamara által ellátott állami feladatok támogatása eredeti előirányzata 16,4 millió forint volt amely egyéb fejezeti forrásból 22,0 millió forintra került kiegészítésre. Az előirányzat maradéktalanul felhasználásra került. A támogatás jogszabályi alapja a Magyar Állatorvosi Kamara, valamint a magán-állatorvoslási tevékenység gyakorlásáról szóló 1995. XCIV törvény. A kamara többek között kiadja a magán állatorvosi tevékenység folytatáshoz szükséges jogosítványokat, kiadja a gyakorláshoz szükséges alapfelszerelést, ajánlásokat ad az egyes magán-állatorvosi szolgáltatások díjtételeire.

10/02/06 jogcímcsoport A hegyközségek állami feladatainak támogatása 10/02/07 jogcímcsoport eredeti előirányzata 330,0 millió forint, amely teljes egészében felhasználásra került. A finanszírozás időarányos és megállapodáson alapul. A feladatokat a hegyközségekről szóló 1994. évi CII. Törvény, valamint a szőlőtermelésről és borgazdálkodásról szóló 1997. évi törvény írja elő.

A hegyközségek sokrétű teljesített feladata közül kiemelendő a szakágazatról folyamatos adatszolgáltatás (pl. 2003-ban a fagykárrol), részvétel a szőlő-bor ágazattal összefüggő jogszabály-alkotásban, illetve alkalmazásban.

Ágazati szakmai szervezetek és képviseletek támogatása 10/02/08 jogcímcsoport eredeti kiadási előirányzata 200,0 millió forint, melyből teljesítésre került 178,7 millió forint. A maradvány teljes egészében kötelezettségvállalással lekötött és 2004. első negyedévében felhasználásra került. Az előirányzatról a teljesítés részben szerződés és megállapodás keretében (118,2 millió forint), részben pályázatos úton (60,5 millió forint) valósult meg.

Az előirányzat célja az agrár szakmai szervezetek és képviseletek átvállalt állami feladatainak finanszírozása, valamint működési feltételeikhez való hozzájárulás biztosítása.

10/02/09 jogcímcsoport A vízügyi feladatok támogatás eredeti 1.065,0 millió forint kiadási összegének 365,0 millió forint támogatás és 700,0 millió forint bevétel volt a fedezete. A módosított előirányzat a Kormány hatáskörben végrehajtott elvonás és az előző évi 105,5 millió forint maradvánnyal korrigálva 1.161,4 millió forint, amely 80,5%-ra teljesült. A keletkezett maradvány 1,9 millió forint kötelezettségvállalással terhelt.

Az előirányzat bevételeit a 11/1999. (III.11.) KHVM rendelet alapján fizetett vízhasználatok után befizetett járulékok FVM részére átadott bevételek képezték, azonban a rendelet módosítása után és alapján a KvVM csak a 2002. év második felében befizetett járulék után utalták át az FVM-et megillető összeget (475,0 millió forintot). Ezért a vízgazdálkodási társulatok eszközbeszerzése és szivattyútelepi rekonstrukciója nem került támogatásra. Ezen telepek kezelői joga 2003-ban a földművelésügyi hivatalokhoz került és megállapodáson alapuló az üzemeltetésbe adásuk is megkezdődött, azonban a forráshelyzet az új körülményhez és feladathoz nem lett igazítva.

Az előirányzat felhasználásával folytatódott az 1998. évben elfogadott, a mezőgazdasági területi vízgazdálkodáshoz kapcsolódó vízrendezési és belvízkár

elhárítási program, a társulati közcélú tevékenység felerősödése meghatározta a rendelkezésre álló források felhasználásának hatékonyságát és irányát.

Nemzeti Földalap Program MNFA törzstőke és működési támogatása 10/02/15/01 jogcímszámon a végelszámolással megszűnt MNFA Kht 100,0 millió törzstőkéje a Nemzeti Földalap kezelésével megbízott szervezet részére került átcsoportosításra.

10/03 alcím az Európai Unióhoz való csatlakozás agrár nemzeti programja

Az alcímben összesen 10.404,1 millió forint kiadás, és 4.436,8 millió forint saját bevétel (EU segélyek), valamint 5.801,5 millió forint támogatás teljesítésére került sor. Az éves folyó bevételt kiegészítette az előző évi kötelezettségvállalással terhelt 7.302,2 millió forint maradvány.

10/03/1 jogcímcsoport PHARE támogatásból megvalósuló programok

Az Agrárgazdasági Phare programok legfontosabb célja a földművelésügyi intézményrendszer felkészítése az EU csatlakozásra, ennek megfelelően elsősorban olyan tevékenységekre adnak támogatást, amelyek nagy súllyal szerepelnek a Közösségi Vívmányok Átvételének Nemzeti Programja agrárgazdasági fejezetében. A **Phare** programok során megvalósuló beruházások, beszerzések végső kedvezményezettjei a tárcához tartozó költségvetési intézmények, hivatalok.

EU konform agrárpiaci rendtartás, CMO-k létrehozása (Közös Piaci Szervezetek eljárási rendjének bevezetése) HU0201-01, jogcímszám: 10/03/01/01 A módosított előirányzat 532 millió Ft. volt, melyből felhasználásra került 223,8 millió Ft.

A projekt célkitűzése: felkészülés az *acquis communautaire* átvételére a közös piaci szervezetek adminisztratív intézkedéseiben. Ehhez twinning együttműködés keretében a tagjelölt országok kifizető ügynökségeinek szakértőitől kaptunk segítséget.

A Kifizető Ügynökség 2003-ban felállt, a szolgáltatási (audit) komponens pályáztatása megtörtént, szerződéskötésre 2004 elején kerül sor. Az akkreditációs eljáráshoz szükséges végrehajtási kézikönyvek elkészültek. A projekt végrehajtásának határideje: 2005. november 30.

BSE ellenőrzési rendszer (az átvihető szivacsos agyvelőgyulladás (TSE = Transmissible Spongiform Encephalopathy) állategészségügyi ellenőrzése HU0201-02, jogcímszám: 10/03/01/01 módosított előirányzat 726 millió Ft. volt, melyből felhasználásra került 319 millió Ft.

A projekt célkitűzése: az átvihető szivacsos agyvelőgyulladásra (TSE) vonatkozó EU törvényi előírások, hatósági intézkedések hatékony, hazai átvétele és alkalmazása, valamint eszközbeszerzés az ellenőrzések hazai elvégzésének segítésére. *Befejezési határidő*: 2005. november 30. Kedvezményezett az Országos Állategészségügyi Intézet

A kedvezményezettek a német szakértők irányításával a hazai helyzetet áttekintették és a jogharmonizációval kapcsolatos feladatokat elvégezték, a hazai állatorvosok, állattenyésztők képzési anyagát, tanulmányutakat előkészítették. A francia céggel kötött szerződés keretében a prion tesztek szállítása folyamatosan történik. A laborszakosítók tenderezési eljárását folyamatba helyezték.

Vidékfejlesztési intézkedések kivitelezését szolgáló intézményi struktúra kialakítása (mezőgazdasági orientációs garancia alap struktúra bevezetés befejezése a vidékfejlesztés területén) HU0201, jogcímszám: 10/03/01/03

Módosított előirányzat 108 m. Ft, melyből felhasználásra került 38,9 m. Ft.

A projekt célkitűzései : az intézményi struktúrák megerősítése abból a célból, hogy a csatlakozás idejére az EU vidékfejlesztési, valamint halászati intézkedéseit megfelelően lehessen tervezni és kezelni. Az együttműködésben résztvevő külföldi szakértők irányításával ezek a munkák befejeződtek, s a számítástechnikai eszközök beszerzése, beüzemelése is megtörtént a Kifizető Ügynökségnél. Befejezési határidő:2005. november 30.

Vetőmagok, szaporítóanyagok és takarmányok minősítésének fejlesztése HU0201-04, jogcímszám: 10/03/01/04

Módosított előirányzat 698,5 m Ft, melyből felhasználásra került 90,2 m. Ft.

A projekt célkitűzése: EU harmonizált rendszer kidolgozása vetőmagok, szaporítóanyagok és takarmányok minősítésére és tanúsítására, a mintavételt, adatátvitelt és adatfeldolgozást gyorsító informatikai rendszer kidolgozása, az Országos Mezőgazdasági Minősítő Intézet (OMMI) és az FVM szakembereinek képzése

A német-holland iker-együttműködési megállapodás alapján a szakértők munkája, a szakemberek képzése folyamatosan történik.

Az laborszakos beszerzési eljárásának elhúzódása miatt csak december 29-én került sor a tenderbontásra, a szerződéskötés és szállítás 2004-ben kezdődik. Befejezési határidő:2005. november 30.

Juh és kecske regisztrációs rendszer HU0201-05, jogcímszám: 10/03/01/05

Módosított előirányzat 332,4 m. Ft., melyből felhasználásra került 2,7m. Ft.

A projekt célja a juh és kecske tenyésztők nyilvántartásának (ENAR) kialakítása és a nemzeti állatnyilvántartó és termelői nyilvántartási rendszerekhez kapcsolása., valamint a juh és kecske egyedi nyilvántartás a születéstől a feldolgozásig. Az állategészségügyi ellenőrzés céljára informatikai rendszer létrehozására került sor. Kedvezményezett intézmény: Országos Mezőgazdasági Minősítő Intézet.

A szerződéskötésre decemberben került sor, teljesítése 2004-ben indul meg. Befejezési határidő:2005. november 30.

Élelmiszerbiztonság HU0201-06, jogcímszám: 10/03/01/06

Módosított előirányzat 299,5 m. Ft., melyből felhasználásra került 159,3 m. Ft.

A projekt célkitűzése elsősorban az Élelmiszerbiztonsági Hivatal felállítása és az EU joganyag átvétele annak érdekében, hogy koordinálják és hatékonyabbá tegyék az állati és nem állati eredetű élelmiszerek ellenőrzését. Külföldi szakértők előkészítő munkájával megalakult a Magyar Élelmiszerbiztonsági Hivatal. A hosszú távú együttműködés, melynek célja a Hivatal teljes működőképességének biztosítása, és az intézmények koordinációjának elősegítése, szeptemberben megkezdődött, és folyamatosan halad. Befejezési határidő:2005. november 30.

A növény- és állategészségügyi határellenőrzésben résztvevő munkatársak képzése HU02/IB/AG/02 , jogcímszám: 10/03/01/07

Módosított előirányzat 245 m. Ft., melyből 2003-ban nem történt felhasználás.

A projekt célkitűzése az állat- és növény-egészségügyi határellenőrzésben résztvevő szakszolgálati munkatársak felkészítése az EU-csatlakozás után várható feladatokra,

oktatás és tanulmányutak szervezésével. Az növényegészségügyi szakemberek képzése beindult, az állategészségügyi szakemberképzés programjának indulása 2004 év elején várható. Befejezési határidő: 2005. november 30.

A vidékfejlesztés operatív programhoz kapcsolódó intézmény rendszer fejl. HU0105, jogcímszám: 10/03/01/08

Eredeti előirányzat: 48 m. Ft. volt, ebből felhasználásra került 21,5 m. Ft. A projekt célja az Agrár és Vidékfejlesztés Operatív Programjának (AVOP) ex- ante értékelése az EU követelményeknek megfelelően egy szakértő team segítségével. A holland szakértői szerződést 2003. februárban aláírták, a munka folyamatosan halad, a végső jelentés 2004. elejére várható. Befejezési határidő: 2004. november 30.

Agrárgazdasági Phare Kivitelező Csoport működési költsége, jogcímszám: 10/03/01/09

Előirányzat: 120 m. Ft., kifizetésre került 58,2 m. Ft. A projekt célja a Phare Iroda feladatainak elvégzéséhez kapcsolódó dologi kiadások, megbízási és támogatási szerződések, valamint a működés technikai feltételek biztosítása. A szerződések teljesítése, a felhasználás folyamatosan történik, befejezés 2004. decemeber.

Agrárgazdasági intézményfejlesztés HU0102, jogcímszám: 10/03/01/10

Módosított előirányzat: 2.305,9 m.Ft, felhasználás 741,3 m. Ft. A projekt két alprojektből áll:

a) Állategészségügyi és növény-egészségügyi intézmények fejlesztése (HU0102-03)

Célkitűzések. Állategészségügyi és növényegészségügyi ellenőrző állomások létesítése vasúti határátkelőhelyeken (Eperjeske, Gyékényes, Kelebia), valamint EU konform regisztrációs és ellenőrzési rendszer bevezetése a növényvédő szerek és termelésnövelő szerek kereskedelmében és használatában, továbbá a kártevők diagnosztizálásával foglalkozó laboratóriumok egységes elhelyezésének biztosítása az NTKSz laborépületének bővítésével, korszerűsítésével. *Befejezési határidő:* 2004. november 30.

A görög szakértő együttműködésével befejeződött a szermaradványokkal kapcsolatos joganyag átvétel, szakemberképzés.

A beruházással kapcsolatos tenderezési eljárás lefolytatódott, a szerződések 2003. november 30-án aláírásra kerültek, a kivitelezési munkák megkezdődtek, befejezés 2004. évben várható.

b) Erdő-nyilvántartási rendszer fejlesztése

Célkitűzések: a Közös Agrárpolitika intézményrendszerének kialakítása érdekében az Európai Unió követelményeinek megfelelő statisztikai, nyilvántartó és információs rendszer kialakítása, valamint EU konform agrár-környezetvédelmi programok megvalósításához szükséges adatgyűjtési, feldolgozási és szolgáltatási rendszer fejlesztése, továbbá a közösségi támogatások folyósítását, ellenőrzését biztosító intézményrendszer kialakítása az erdészeti szektorban Befejezési határidő: 2004. november 30.

2003-ban folytatódott az előző évben elkezdett együttműködés a német szakértő irányításával és lezajlott a rendszer működtetését szolgáló szoftver és hardver beszerzés tendereztetése, a szerződéseket november végén aláírták, a szállítások 2004 elején elkezdődnek.

Megyei Földnyilvántartási Rendszer Fejlesztése HU9909-02, jogcímszám: 10/03/01/17

Módosított előirányzat 839,4 m. Ft, melyből 651,5 m lett felhasználva.

A célkitűzés – az egységes megyei földnyilvántartási rendszer kialakítása-megvalósult, az eszközök, szoftverek még 2002-ben leszállításra kerültek, 2003-ban csak a végszámlák kifizetése, a tulajdonátadás és az oktatások befejezése maradt, illetve teljesült.

Állategészségügyi és élelmiszerhigiéniai ellenőrzés, jogcímszám: 10/03/01/18

Módosított előirányzat: 2.563,2 m. Ft, ebből felhasználásra került 1.819,2 m. Ft.

A projekt 2003. szeptember 30-án lezárult, befejeződtek a beruházások és eszközszállítások, a végszámlák kifizetése és a tulajdonátadás megtörtént.

A projekt célkitűzései megvalósultak:

A ferihegyi repülőtéren szeptemberben átadásra került az állategészségügyi határellenőrző állomás, a záhonyi közúti határátkelőnél egy kiegészítő létesítmény – gépkocsi fertőtlenítő- augusztusban elkészült. A sertésinformációs rendszer (ENAR) üzembe állítása sikeresen megtörtént, további labor eszközök beszerzése a megyei állategészségügyi állomások és országos intézetek részére lezajlott. Több oktatás, workshop és külföldi tanulmányút lebonyolítására sor került.

Egyéb, a költségvetési törvényben eredeti előirányzattal nem rendelkező jogcímeknél az előző évek maradványainak elszámolása történt meg: 10/03/01/12 Állategészségügyi intézményrendszer fejlesztése (HU9806-01, 10/03/01/13 Növényegészségügyi Intézményrendszer fejlesztése (9806-02), 10/03/01/14 KAP intézményrendszer fejlesztése (HU9806-03), 10/03/01/16 Növényvédelmi rendszer fejlesztése (HU9909-01).

Év közben került megnyitásra a 10/03/19/00 Integrált Irányítási és Ellenőrzési Rendszer kialakítására, valamint a 10/03/020/00 Nemzeti Növény-egészségügyi Diagnosztikai és Ellenőrzési rendszer kialakításának előirányzata. Miután a tenderezési eljárás elhúzódott és csak 2003. november 20-án írták alá az IIER szoftverfejlesztési szerződést, 2003-ban csak az előkészítő munkákat (projekt indítás, végrehajtási menetrend) végezték el, kifizetés nem történt.

10/03/02 jogcímcsoport SAPARD támogatásból megvalósuló programok

A SAPARD Programot az Európai Unió Tanácsának 1999.június 21-én kelt 1268/1999EK sz. rendelete hozta létre a tagjelölt közép- és kelet-európai országokban a mezőgazdaság és vidékfejlesztés támogatására. A 2002. évi LXII. törvény a Magyar Köztársaság 2003. évi költségvetése a SAPARD Programokra 10. cím 3. alcím 2. jogcímcsoport szám alatt a nemzetközi szerződésben biztosított 2003. évben felhasználható 19.103,6 millió forintnak megfelelő Uniós SAPARD támogatáshoz 6.355,4 millió forint nemzeti társfinanszírozási részt biztosított. Az eredeti kiadási előirányzatot módosította a 2.600 millió Ft elvonás a nemzeti piaci támogatásokra, mely összeg az eredeti előirányzat szerződéssel történő lekötése esetén a kifizetés évében a nemzeti támogatások előirányzatából visszapótlásra kerül. A módosított 22.859 millió kiadási előirányzat 6,5%-a került felhasználásra a beszámolási időszakban, 1.113,3 millió Ft EU forrás és 363,5 millió forint nemzeti forrás. 2003.

évben négy akkreditált intézkedésre történt kifizetés: 111 Mezőgazdasági vállalkozás beruházásainak támogatása, 114 Mezőgazdasági és halászati termékek feldolgozása és marketingjének fejlesztése, 1308 A vidéki infrastruktúra fejlesztése és javítása és 41 Technikai segítségnyújtás. A költségvetési törvény a SAPARD támogatásból megvalósuló programok törvényi sort nem bontja meg intézkedésekre, ezért az eredeti előirányzatot Magyarország SAPARD tervében lévő arányoknak megfelelően osztottuk fel. Az intézkedések támogatásánál a finanszírozási arány 75%-a uniós támogatás, 25%-a nemzeti társfinanszírozás. A technikai segítségnyújtásnál támogatásánál a finanszírozási arány 80%-a uniós támogatás, 20%-a nemzeti társfinanszírozás.

millió forint

Intézkedések	Módosított kiadási előirányzat	2003.december 31-ig kifizetett összeg	Bevételi lemaradás	Maradvány	2003. december 31-ig szerződéssel lekötött összeg
111 Mezőgazdasági vállalkozás beruházásainak támogatása	7225,6	423,8	-	4373,6	2376,8
114 Mezőgazdasági és halászati termékek feldolgozása és marketingjének fejlesztése	8586,0	358,1	-	5097,0	5410,1
1308 A vidéki infrastruktúra fejlesztése és javítása	6947,1	694,2	-	4012,9	5012,6
41 Technikai segítségnyújtás	100,3	0,7	-	105,0	20,0
Összesen	22859,0	1476,8	7793,7	13588,5	12819,5

A 2003. évi kötelezettségvállalással terhelt maradványok összege a 2004. évi előirányzatot növeli az alábbi bontásban.

Hazai társfinanszírozás 2003. évi maradványa	3.391,9 millió forint
Uniós támogatás 2003. évi maradványa	10.196,6 millió forint
2003. maradvány összesen:	13.588,5 millió forint

A Pénzügyminisztérium által 2003. december 31.-én átutalt 546 millió függő bevétel (PM-FVM-BM) tárcaközi megállapodás alapján 2004. május hónapban a Belügyminisztériumhoz kerül.

10/03/03 jogcímcsoport ACQUIS átvételének agrár nemzeti programja

Az ACQUIS átvételének agrár nemzeti programja (10/03/03 jogcímcsoport) módosított előirányzata 4960,3 millió forint, melyből felhasználásra került 4.543,9 millió forint. Az előirányzat célja az agrárgazdaság uniós felkészítésének támogatása. A keletkezett 416,4 millió forint maradvány kötelezettségvállalással terhelt.

Kiemelt feladat volt 2003-ban az EU támogatások igénybevételének feltételül szolgáló Kifizető Ügynökség létrehozása. A Kormány a SAPARD Hivatal és az

Agrárintervenciós Központ összevonásával 2003. július 1-jei hatállyal létrehozta a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalt (MVH). Az év során az előirányzat forrásait is igénybe véve került folyamatosan fejlesztésre az MVH személyi és munkahelyi feltételei, az ügyfél-regisztrációs rendszer kialakítása, az akkreditációra való felkészülés. Az év végére kialakult az MVH vidéki hálózata és felgyorsult a létszám felvétele és betanítása. Megkezdődött az MVH központjának végleges elhelyezésére szolgáló irodaház kialakítása.

A közös agrárpolitika működtetéséhez és az MVH tevékenységéhez nélkülözhetetlen Integrált Irányítási és Ellenőrzési Rendszer kialakításának a felgyorsítására is ebben az évben került sor. A szoftver kifejlesztésére vonatkozó szerződés 2003. november 20.-án került aláírásra és az év végéig elkészültek a kivitelezést megalapozó dokumentumok, mint a globális rendszerterv első verziója, az interfész tervek a külső adatbázisokkal való együttműködésre.

A negyedik negyedévben megkezdődött a gazdálkodói nyilvántartás (gazdaregiszter) adatokkal való feltöltése.

Az IIER Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer (MePAR) kialakításának első üteme műszakilag lezárult és a második ütem 2003. szeptemberében a fizikai blokkok, az ország egész területére való felépítésével is végrehajtásra került.

Az előirányzat biztosított forrást a növény- és állategészségügyi határállomások kialakításával kapcsolatos tervezési kivitelezési feladatokra, valamint a Nagylaki határállomás kialakításának 2003. évben felmerülő költségeire.

A 66/2003. (V. 15). számú Korm. rendelettel július 1-el megalakult a Magyar Élelmiszer-biztonsági Hivatal. Folyamatosan kialakításra kerül az erdészeti támogatások kifizetési ügynökségi feladatok ellátását szolgáló informatikai rendszer. Program szerint került végrehajtásra a termelők EU csatlakozásra való felkészítése, a kapcsolatos kommunikációs program végrehajtása. Ugyancsak az előirányzatból került finanszírozásra a vetőmag adatfeldolgozás és szőlőültetvény ellenőrzési rendszerének a kidolgozása.

10/03/04 jogcímcsoport Tagállamként való működés programja

A jogcímcsoport eredeti kiadási előirányzata 200,0 millió forint, amely teljes mértékben teljesítésre került. A 2003. évi keretének 80%-át a humán erőforrás képzésre, illetve a brüsszeli mezőgazdasági szakdiplomata álláshelyek bővítésére fordítottuk. A fennmaradt részből az FVM Háttérintézmények EU-s feladatai kerültek finanszírozásra (Falugazdászok; Magyar Mezőgazdasági Múzeum; Országos Mezőgazdasági Könyvtár és Dokumentációs Központ).

10/03/05 jogcímcsoport Uniós projektek előkészítése

A jogcímcsoport eredeti előirányzata 116,0 millió forint, amelyből elvonásra került 2,9 millió forint. A teljesítés 83,4 millió forint volt. Év végén keletkezett kötelezettségvállalással terhelt maradvány 29,7 millió forint. Az előirányzat az Uniós felkészüléshez nyújtott támogatást, mint pl. agrárfórumok rendezéséhez, az EU agrárszabályozásának 21 részes kiadványban való megjelentetéséhez, a KAP fogalomtár összeállításához, az EU hivatalos közlemények hozzáférhetőségi feltételeinek a kialakításához, EU joganyagok magyar nyelvű fordításához. Multiplikátornak (közvetítő) 160 fő került kiképzésre, 300 ismeretterjesztő

rendezvényre került sor, 24 ezer termelő bevonásával, akik gyakorlati kézikönyvet is kaptak a részvételkor.

10/4 Agrár- és Vidékfejlesztési szakmai előirányzatok

A szakmai előirányzatok eredeti kiadási előirányzata 76.378,4 millió forint, amit 3.623,8 millió forint 2002. évi kötelezettségvállalással terhelt maradvány növelt, ugyanakkor a Kormány a 2327/2003.(XII.16.) határozatával 2.540,4 millió forintot zárolt a 2002. évi maradványokból. Más fejezethez, elsősorban az oktatási tárcához a kutatási feladatokra a pályázó oktatási intézményekhez 149,4 millió forint előirányzat került átadásra. Saját költségvetési intézmények pályázaton elnyert támogatásai szintén előirányzat átadással történtek, összesen 1.344,4 millió forint összeggel. Az év során, a 11. cím forráshiányos előirányzataira a 10. cím, 4. alcímből 2.027,2 millió forint került átcsoportosításra, ugyanakkor a vidékfejlesztési támogatások előirányzatára 1.000,0 millió forint előző évben igénybe vett forrás visszafizetése történt a 11. címből. Az alcímnak a korábbi években adott, a teljesítés elmaradása, vagy jogtalan igénybevétele miatt visszavont támogatásokból 242,7 millió forint bevétele keletkezett. E tényezők hatására a december 31-én aktuális kiadási előirányzat 75.183,5 millió forintra módosult, melynek forrása 71.317,0 millió forint támogatás és 3.866,5 millió forint előző évi maradvány és bevétel volt.

Az alcím egyes előirányzat-csoportjai előirányzatainak teljesítése a következő:

Agrárberuházások támogatás 10/4/01/01 jogcímre 2003. évben 54.764,6 millió forint állt rendelkezésre, amit a fenti tényezők 51.040,3 millió forintra módosítottak. Az előirányzat gyakorlatilag teljes egészében felhasználásra került. A 66,5 millió forint maradvány kötelezettségvállalással terhelt.

A 2003. évben érvényesülő támogatási célok már az EU-ban működő támogatásokkal összhangban kerültek meghirdetésre. Jellemzőjük, hogy szektor- és ágazatsemlegességükön túl, az EU csatlakozással legnagyobb mértékben érintett termelői kör került előtérbe, fokozva ezzel a versenyképességet, valamint a piacépes árualap előállításának lehetőségét.

Az új mezőgazdasági gép és technológiai berendezések támogatására 28.705,9 millió forint kifizetés történt, ami összességében 110 milliárd forintot meghaladó gépberuházást jelentett 2003. évben

Az építési beruházások támogatása 10.109,2 millió forinttal teljesült, bár a támogatások igénye ezt 30-40 %-kal meghaladta. A pályázatok szakterületi megoszlását jelentős mértékben determinálta, hogy a nemzeti pályázati rendszerrel párhuzamosan beindult a SAPARD előcsatlakozási forrásokat biztosító támogatási konstrukció is, mely a szarvasmarha, sertés és baromfi ágazat építési beruházási igényét átterelte a nemzeti támogatási rendszerből.

Az ültetvénytelepítések támogatására 9.143,8 millió forint jutott. A jogcímen belül a szőlő és a csatlakozás után területi kvótával korlátozott alma, körte és őszibarack ültetvények telepítése kapott prioritást.

Az előző években meghirdetett, de 2003. évben megszűnt, illetve más előirányzatokra átcsoportosított támogatási célok – vízkár-elhárítási programok, műszaki fejlesztés, tangazdaságok, tanüzemek támogatása – determinációi együttes összege 1.439,6 millió forinttal terhelték az előirányzatot.

Az erdőtelepítés, erdőszerkezet-átalakítás, fásítás 10/4/01/02 jogcímen a költségvetési törvény 5.540,0 millió forint támogatást biztosított. Év közben központilag elvonásra került 400,0 millió forint és 300,0 millió forint pedig a támogatási célok megvalósítását szolgáló állami feladatokra. Közvetlenül az erdőtelepítési beruházások kivitelezését 4.943,9 millió forint szolgálta. Ezt kiegészítette 87,9 millió forint előző évi kötelezettségvállalással terhelt maradvány és 16,0 millió forint bevétel. A felhasznált 4.860,1 millió forint forrás terhére 12.000 hektár első kivitelű erdőtelepítés, valamint első kivitelű erdőfelújítás pedig 21.000 hektáron kerülhetett sor. Az erdőtelepítések 92 %-a magántulajdonú. A támogatások pályázat útján nyerhetők el. Az előirányzat 83,8 millió forint maradványa kötelezettségvállalással terhelt.

A meliorációs, öntözésfejlesztési beruházások 10/04/1/03 jogcímen az 3.510,0 millió forint előirányzatot 7,1 millió forint, előző évi kötelezettségvállalással terhelt maradvány növelte. A 2003. évi felhasználás összege 3.517,0 millió forint, a kötelezettségvállalással terhelt maradvány 0,1 millió forint. Az igények minden évben magasabbak az előirányzatnál. Az előirányzat forrásából 32.000 hektáron került sor öntözéstechnikai korszerűsítésre, 15.000 hektáron pedig meliorációs beruházás valósult meg.

Agrárlogisztika 10/04/01/04 jogcímen a módosított előirányzat az előző évi kötelezettséggel terhelt maradvány 430,0 millió forint, amely teljes mértékben felhasználásra került.

Farm és egyéb szakmai gyakorlatok 10/04/01/05 jogcím eredeti kiadási előirányzata 90,0 millió forint volt amit 32,2 millió forint előző évi kötelezettségvállalással terhelt maradvány és 3,9 millió forint bevétel növelt. Saját intézményeknek a támogatási célokra 37,6 millió forint előirányzat átcsoportosítással történt átadásra, 88,5 millió forint pénzeszköz átadással hasznosult. 2003. év folyamán 32 fő utazott ki Németországba, 24 fő Dániába, 5 fő Nagy Britanniába és 56 fő fiatal az Egyesült Államokba. A szakismeretek bővítése mellett a fiatalok a nyelvismeretüket is elmélyíthették. Az előirányzatnak maradványa nincs.

10/04/02 jogcímcsoport Fenntartható fejlődés feltételeinek kialakítása

A 4.500,0 millió forint eredeti előirányzatot 112,5 millió forinttal csökkentette a Kormány intézkedése. A 4.387,5 millió forintra módosított előirányzat felhasználása 3.753,5 millió forintra teljesült. A 634,0 millió forint maradvány kötelezettségvállalással terhelt.

Nemzeti Agrár- környezetvédelmi program 10/04/02/01 jogcím

Eredeti előirányzata 4.500,0 millió forint, amely a központi elvonással 4.387,5 millió forintra módosult. Az előirányzat 3.753,5 millió forintra teljesült.

Az éves agrártámogatások rendszerén belül 2002-től lehet agrár-környezetgazdálkodási célú támogatásra pályázni. Az agrár-környezetgazdálkodási

programok (NAKP) szakmai sikerét az évről–évre növekvő számú nyertes pályázatok száma is igazolja. (2002-ben 2.691 db, 2003-ban 5.114 db).

2003. évben megvalósuló területalapú intézkedések döntő része a 2002. évi NAKP-ban meghirdetésre kerülő programok folytatása volt, melyek nagy része horizontálisan valósult meg (Agrár-környezetgazdálkodási alapprogram, Integrált gazdálkodási célprogram, Ökológiai gazdálkodási célprogram, Legeltetésre alapozott gyepgazdálkodási célprogram és Vizes élőhelyek célprogram), míg az Érzékeny Természeti Területek támogatási célprogramjai térségi hatáskörűek voltak. A 2003-ban az előző évi programok kiterjesztésre kerültek a területalapú és kiegészítő programok és támogatások körére is, többek között az ökológiai és extenzív állattartás támogatásával, bemutató gazdaságok támogatásával és egyéb az agrár-környezetgazdálkodás végrehajtására illetve agrár-környezetgazdálkodási célokat szolgáló tevékenységek megvalósítására.

Az NAKP átdolgozása és az EMOGA Garancia Alapból finanszírozott Vidékfejlesztési Tervbe való beillesztése megkezdődött.

Az NAKP program végrehajtását 1-1 agrár-környezetgazdálkodási referens képviselte, a megyei Földművelésügyi Hivatal szervezetén belül, amely kevésnek bizonyult a pályázatok nagy száma következtében.

Agrárgazdasági szolgáltatások 10/04/02/03 jogcím

A 4.140,0 millió forintos eredeti előirányzatából 448,3 millió forint saját intézményeknek történő előirányzat átadással 119,4 millió forint másfejezethez történő átcsoportosítással hasznosult. A 3.572,3 millió forintra módosított előirányzat alapvetően négy támogatási célt szolgált.

A termelés innovációs feltételeinek biztosítására 76,0 millió forint, a TÉSZ-ek támogatására 1.735,1 millió forint, a termékpályás termelői csoportok támogatására 962,3 millió forint, egyéb szövetkezesek támogatására 787,4 millió forint, a fenntartható fejlődés működési feltételeinek biztosítására 10,8 millió forint, az előirányzat 100 %-a került kifizetésre.

10/04/03 Társadalmi gazdasági kohézió fejlesztése

A szakmai előirányzatok eredeti kiadási előirányzata 3.433,8 millió forint, melynek fedezete támogatás és 2.932,2 millió forint előző évi maradvány, valamint 24,3 millió forint bevétel. Évközben a központi elvonás és fejezeten belüli átcsoportosítás egyenlegeként az eredeti kiadási előirányzat 7.221,3 millió forintra módosult.

A jogcímcsoporton felhasznált előirányzat összesen 4.879,2 millió forint, a módosított előirányzat 67,6%-a. A kötelezettségvállalással lekötött maradvány 2.345,5 millió forint.

A vidékfejlesztés, mint a Közös Agrárpolitika második pillére egyre nagyobb jelentőséggel bír az Európai Unióban és hazánkban is a vidéki népesség megélhetésének biztosítása és a vidéki területek népességmegtartó erejének fokozása terén.

A társadalmi gazdasági kohézió fejlesztése jogcímcsoport előirányzata a vidékfejlesztési szakmai-programozási feladatok ellátása mellett lehetőséget nyújtott a

kistérségi szintű, stratégiai alapokon nyugvó, fejlesztési típusú, pályázatos rendszerű támogatások igénybevételére is.

Vidéki térségek felzárkóztatása 10/04/03/01 jogcím

Az eredeti 1.200,0 millió forint kiadási előirányzatot 2.923,2 millió forint 2002. évi kötelezettségvállalással terhelt maradvány, továbbá a 11. címből átcsoportosított – 2002. évben elvont – 1.000,0 millió forint, továbbá 24,3 millió forint bevétel növelte. Csökkentő tényező volt, de az előirányzat céljainak megfelelő feladatokra történő, 30,0 millió forint saját intézménynek, 30,0 millió forint társ tárcának történő előirányzat átadás. Az aktuális 5.087,5 millió forint előirányzattal szemben a kifizetett támogatások összege 3.743,7 millió forint volt, az előirányzat 73,6 %-a. Az 1.347,2 millió forint maradvány kötelezettségvállalással terhelt. A pályázatok útján elnyerhető támogatások 40 %-a a vidéki infrastruktúra fejlesztését, 30 % a falvak megújítását, 10-12 % a komplex ökológiai gazdálkodás feltételeit, 6-8 % a falusi és agro-turizmus céljait szolgálja. Az előirányzat mintegy 10 %-a a táj specifikus mezőgazdasági tevékenységek, a nem élelmiszer célú növénytermesztés és a hagyományos kézműipari mesterségek támogatása között oszlik meg. Az előirányzat támogatási céljai részben a vidéki környezet vonzóbbá tételek előirányzatból is finanszírozásra kerülnek.

Vidéki környezet vonzóbbá tétele 10/04/03/02 jogcím

A 2.233,8 millió forint előirányzatból 100,0 millió forint került zárolásra, majd elvonásra, kormányzati intézkedés alapján. Az aktuális előirányzatból a támogatási célok finanszírozására 1.135,5 millió forint kifizetésre került, a 998,3 millió forint maradvány kötelezettségvállalással terhelt. A korábban egy előirányzat kettébontása indokoltsága megkérdőjelezhető, mivel 2004-től a vidékfejlesztés támogatási programjait a uniós társfinanszírozással működő Nemzeti Vidékfejlesztési Terv veszi át.

A vidékfejlesztési előirányzatok felhasználásának általános szabályait a 3/2003. (I. 24.) FVM rendelet tartalmazta.

A pályázati rendszer alapvető célkitűzése, hogy az elsősorban mezőgazdaságból élő vidéki népesség esélyegyenlőségének javítására a helyi adottságokra alapozott alternatív, vagy kiegészítő jövedelemszerzési lehetőségek támogatásával hozzájáruljon a vidéki térségek jövedelemtermelő, foglalkoztatást biztosító és népességmegtartó képességének javulásához.

Támogatási jogcímek:

- A helyi, különleges és hagyományos élelmiszer-termékek piacra jutása továbbfejlesztésének támogatása.
- Komplex agrár-környezetgazdálkodási fejlesztések támogatása.
- Mintaértékű vidékfejlesztési tevékenységek bemutatásának támogatása.

A 2003. évre meghirdetett központi pályázati rendszer már felhasználta az előző évek tapasztalatait is, mind a támogatási jogcímek és célcsoportok meghatározásában, mind pedig a pályázati és pályázatkezelési-értékelési eljárásrend és gyakorlat továbbfejlesztésével.

A pályázati lehetőségekkel kapcsolatos tanácsadást, a pályázatok befogadását és pályázatok döntésre való előkészítését az FVM Vidékfejlesztési Programok Főosztálya regionális szervezeti egységei, a *Regionális Vidékfejlesztési Irodák (REVI)* végezték.

EU LEADER+ programjára való felkészülés keretében került kidolgozásra az a meghívásos pályázati rendszerben működő támogatási típus, amelyben az alulról szerveződő kistérségi, integrált kezdeményezések megvalósítása az FVM által koordinált szakértők segítségével és közreműködésével, valamint a REVI hálózat munkatársainak napi tanácsadásával folyik. A folyamatban lévő kísérleti programok nagyságrendje 10-30 millió forint, összesen 300 millió forint forrás-összeggel.

A un. LEADER típusú kísérleti program keretében 272 db pályázat, összesen 318.611,33 eFt értékben nyert támogatást. A projektek finanszírozására 2004. évben kerül sor.

A kistérségi vidékfejlesztési menedzserek a kistérség önkormányzatainak egyhangú döntése alapján a gesztor-önkormányzat, a térségi társulás vagy civil szervezet által foglalkoztatott diplomás szakemberek. A menedzserek folyamatos alkalmazásához a foglalkoztató szervezet számára a VFC keretből – a kistérség méretéhez illeszkedő – évi 1, 1,5, illetve 2 Millió forintos támogatásban részesült. A kistérségi menedzserek koordinációját országosan szervezett képzési program, valamint a REVI-k által regionálisan szervezett keretek között látta el. Az FVM szaktanácsadói, képzési és minősítési rendszerében kialakítottuk a „vidékfejlesztési szaktanácsadó” képesítést, amelynek megszerzésére irányuló képzések igénybe vétele és a vizsgázás kötelező a kistérségi vidékfejlesztési menedzserek számára. A menedzserek foglalkoztatására fordított forrás 2003-ben: 367 millió Ft volt. A 2003. évtől a támogatás és a képzés a megszokott rendben folytatódott – a szerződés, beszámolás és elszámolás rendszere tovább finomodott.

10/05 alcím Támogatási célelőirányzatok

10/05/01 jogcímcsoport Erdészeti feladatok eredeti előirányzata 5.660,0 millió forint, amely az előző évi maradvánnyal (1.378,9 millió forint), fejezetben belüli átcsoportosítás (-152,7 millió forint) és be nem folyt központi bevétel (-180,8 millió forint) egyenlegeként 6.705,4 millió forintra módosult. A tényleges teljesítés a módosított előirányzat 95,4%-a, 6.397,8 millió forint. A kiadási előirányzat forrásösszetétele 1.257,2 millió forint költségvetési támogatás, 3.859,1 millió forint tárgyévi erdőfenntartási járulék, 210,2 millió forint erdőgazdálkodási és erdővédelmi bírság, valamint az 1.378,9 millió forint 2002. évi kötelezettségvállalással terhelt maradvány.

Erdészeti közcélú feladatok jogcím keretében 2003. február végén esedékes 2002. év végi elszámolások alapján járó támogatások, valamint a 2003. április 15.-től folyósítható tárgy évi normatív támogatásokat kerültek kifizetésre. Az előirányzat fel nem használt kötelezettségvállalással leterhelt keretösszegéből normatív módon való kifizetésre az éves elszámolást követően 2004. február hónapban kerül sor.

Az erdőtörvényben elrendelt, erdőgazdálkodási üzemtervekben előírt tartamos, hosszú távú erdőgazdálkodási munkák, az erdők felújítása, fiatal erdők ápolása, az erdő területének, természeti egyensúlyának, egészségi állapotának megőrzése költségeire elsősorban a fakitermelés után fizetendő erdőfenntartási járulék nyújt fedezetet. A

járulékot, továbbá az erdőgazdálkodási és erdővédelmi bírságokat a törvény központosított bevételként kezeli (12. cím). E bevételek támogatásként kerülnek megnyitásra.

Az erdei vasutak működtetésének támogatására 150 millió Ft. A támogatás célja a turisztikai személyszállításra menetrendszerűen üzemeltetett erdei vasutak árbevétel meghaladó üzemeltetési és fenntartási költségeihez való hozzájárulás.

A jóléti és parkerdők fenntartásának támogatására 250 millió Ft. A jogcím az állami támogatásból megvalósított közjóléti beruházások értékének megőrzésére, a szolgáltatások fenntartásának biztosítására került felhasználásra. Az erdei ökoszisztémák megismertetésére fenntartott erdei iskolák szolgáltatásai iránt egyre nagyobb a társadalmi igény.

A magánerdő-gazdálkodás támogatására 2003-ban (alapítási és működési költségek, integrátori hálózat kialakítása) 200 millió Ft-ot fordítottak.

Az eredeti 2.450,0 millió forintos kiadási előirányzat fedezete a központosított földvédelmi járulék, földvédelmi és talajvédelmi bírság bevétel. A földvédelmi járulék befizetések a zöldmezős beruházások és vonalas létesítmények miatt kivont termőföld mennyiségétől és minőségétől függenek, emiatt az előirányzat bevételei és kiadásai nehezen tervezhetők. Az autópálya építések ütemének felgyorsulásával 2003. évben a földvédelmi járulék bevétel 1.531,9 millió forinttal haladta meg a tervezettet. A kiadási előirányzatot növelő tényező volt a kötelezettségvállalással terhelt 2002. évi 162,2 millió forint maradvány is. A 2003. évi aktuális kiadási előirányzat így, 4.144,1 millió forintra módosult.

A kiadások több mint egyharmada, 1.365,0 millió forint, az ingatlan-nyilvántartási feladatok hátralékainak felszámolását szolgálta. Az EU-hoz való csatlakozás feltételeként ki kellett építeni a Mezőgazdasági Parcellaazonosító Rendszer (MEPÁR) távérzékelési rendszerét. Ennek támogatására 801,0 millió forintot biztosított az előirányzat. Ezen túl, a támogatási célelőirányzathoz a termőföld rendeltetészerű hasznosításával, mennyiségi és minőségi védelmével, parlagterületek újrahasznosításával, mezei földutak karbantartásával kapcsolatos feladatokra 314,2 millió támogatás kifizetése történt. Az EU-hoz való csatlakozás feltételeit javító birtok-összevonási célú földcsere és földvásárlás céljait 848,7 millió forint támogatás segítette. A 779,2 millió forint előirányzat maradvány kötelezettségvállalással terhelt.

10/05/03 jogcímcsoport Állattenyésztési tenyésztésszervezési feladatok

A központosított tenyésztési hozzájárulások bevételéből működő előirányzat eredeti kiadási összege 1.100,0 millió forint. Előirányzatot növelő tényező volt a 2002. évi kötelezettségvállalással terhelt 248,6 millió forint maradvány, valamint az 52,3 millió forint többlet bevétel. A módosított 1.400,9 millió forint kiadási előirányzat terhére 1.282,2 millió forint kifizetésére került sor, a törzskönyvezés, teljesítmény, tenyésztésérték vizsgálat, a nyilvántartási és informatikai rendszer fejlesztése és tenyésztésszervezési feladatokra. A támogatások 70 % - normatív, 30 % pályázatos. A 118,8 millió forint maradvány kötelezettségvállalással terhelt.

10/05/04 jogcímcsoport Halgazdálkodási tevékenységek

A központosított bevételekből működő eredeti kiadási előirányzat 220,0 millió forint amit az előző évi 25,4 millió forint kötelezettségvállalással terhelt maradvány növel, a bevételi előirányzat 12,4 millió forintos teljesítés elmaradása viszont csökkent. A 233,0 millió forintos módosított előirányzat terhére 186,6 millió forint kifizetés történt, a természetes vízi élőhelyek, a halállomány védelmére, pótlására, a halászati, halgazdálkodási kutatásokra és egyéb szakági feladatokra. A támogatást pályázatos úton lehetett igénybe venni. A 46,3 millió forint maradvány kötelezettségvállalással terhelt.

10/05/05 jogcímcsoport Vadgazdálkodási tevékenységek

Az eredeti 720,0 millió forint kiadási előirányzatot 212,1 millió forint előző évi maradvány és 65,4 millió forint többlet bevétel növelte. A módosítások eredményként az aktuális előirányzat 997,5 millió forintra változott. Kifizetések teljesítésére a következő jogcímenek kerültek sorra; a vadászható állatfajok természetes állományának és azok élőhelye megőrzésének támogatása, a vadászati kultúra és ismeretterjesztés, vadgazdálkodással, a vad védelmével összefüggő kutatás, továbbá a vadászattal és vadgazdálkodással összefüggő egyéb állami, és igazgatási feladatok. A tárgyévi összes kifizetés 679,5 millió forint volt, a 318,0 millió forint maradvány kötelezettségvállalással terhelt.

10/06 alcím Állatkártalanítás és állati hulladék megsemmisítése

Az előirányzat a 2002. évi LXII. törvény 42. § (1) bekezdés e) pontja szerint előirányzat-módosítási kötelezettség nélkül túlléphető. A felhasználásáról az állategészségügyről szóló 1995. évi XCI. törvény és végrehajtási rendelete intézkedik. Az 1.318,6 millió forint eredeti kiadási előirányzat 2.641,2 millió forintra teljesült, mivel az állati hulladékmegsemmisítésre kiírt közbeszerzési pályázat pénzügyi fedezetét 1.067,2 millió forinttal biztosítani kellett. Az állategészségügyi hatóság által, járványügyi szempontból elrendelt állatok leölése miatt kifizetett kártalanítás összege 1.574,0 millió forint.

11 cím KÖZVETLEN TERMELŐI ÉS PIACI TÁMOGATÁS

A vállalkozások folyó támogatása eredeti kiadási előirányzata 118.470,0 millió forint. A finanszírozás az APEH közreműködésével, nemzetgazdasági számláról történt. A 11. cím, előirányzatát Kormányhatározatok és fejezeti hatáskörben, a pénzügyminiszter engedélyével történt fejezeten belüli átcsoportosítások összességében 10.011,0 millió forinttal növelték. A 128.481,0 millió forint módosított előirányzat teljes egészében felhasználásra került.

11/1 alcím Piacra-jutási támogatások eredeti kiadási előirányzata 43.000,0 millió forint volt. A piaci feszültségek kezelésére a Kormány a 2099/2003. (V. 9) határozatával a sertéspiaci gondok enyhítésére 500,0 millió forint támogatást biztosított a költségvetés általános tartaléka terhére. Ezen túl, fejezeti hatáskörben az „Agrárgazdasági kezességbevéltás” előirányzatáról 2.700,0 millió forintot, az Agrárberuházások előirányzatáról 2.000,0 millió forintot, az „Agrárgazdasági

szolgáltatások fejlesztése” előirányzatról 265,0 millió forintot, az „Erdészeti feladatok” előirányzatáról 146,0 millió forintot, a SAPARD támogatások hazai társfinanszírozási részéből 2.600,0 millió forintot kellett átcsoportosítani. A módosított kiadási előirányzata a fentieknek megfelelően 51.211,0 millió forintra változott.

A **Piacrajutási támogatások megtérülése 11/2 alcím 655,4 millió forint bevétele** felhasználásával, a tényleges kiadás összege 51.862,7 millió forint volt.

Az exporttámogatásokon belül a hasított félsertés, valamint az étkezési alma támogatása eredetileg nem szerepelt a támogatási célok, az évközi beavatkozások tették szükségessé a kormányzati beavatkozást, a fejezeten belüli előirányzat átcsoportosításokat.

Az agrárpiaci támogatások terén a sertéságazatban a minőségi támogatást szabályozó rendelet, a haszon-állattartási támogatás bevezetése és évközi módosítása, a sertéspiaci zavar kezelése, valamint a tejágazat piaci feszültségei indokolták a tervezettnél nagyobb támogatási mértéket.

A piacrajutást elősegítő támogatások szintén pótlólagos forrásokat igényeltek a túlsúlyos sertések piacról történő kivonása, a feldolgozott sertés- és marhahús termékek, valamint a feldolgozott tejtermékek minőségmegőrzése érdekében.

11/3 alcím Az agrártermelés költségeit csökkentő támogatások céljainak költségvetési törvény szerinti előirányzata 72.170,0 millió forint volt. Az előirányzataból 1.000,0 millió forint a „Vidéki térségek felzárkóztatása” előirányzatra került átcsoportosításra, forráshiány miatt. A fagykárt és aszálykárt szenvedett mezőgazdasági termelők kárenyhítését szolgáló 1072/2003.(VII. 18.) Korm. határozat a 11. címen belül, 5. alcímen új előirányzatot nyitott, és 4.500,0 millió forintot csoportosított át erre az előirányzatra. Így alakult ki a 66.670,0 millió forint végleges kiadási előirányzat, ami 66.658,8 millió forinttal teljesült.

Az agrártámogatási rendszeren belül ezen előirányzataból működtetett támogatási konstrukciók közül – előirányzatukat tekintve – a legjelentősebbek a területalapú-, az agrárfinanszírozási-, a kibontakozási hitelprogram-, az állattenyésztési-, a gazdálkodás kockázatát csökkentő-, a vízgazdálkodási-, az agrárfoglalkoztatási-, a szaktanácsadási támogatások.

A területalapú támogatás közel hasonló konstrukcióban ötödik éve működik. Az elmúlt évihez képest a támogatandók köre kibővült, bevonásra kerültek a 300 hektár feletti szántóterületen gazdálkodók is és a támogatás struktúrája is megváltozott. A támogatás mértéke differenciáltan került megállapításra, az átalánytámogatás esetében hektáronként, illetve számosállatonként 10.000 Ft, a családi gazdálkodók esetében 9.000 Ft/ha, a többi termelőnél 7.000 Ft/ha volt a támogatás összege. A mezőgazdasági termelőknek június 30-ig volt lehetőségük a támogatás igénylésének benyújtására. Az igénylések befogadására, a támogatások folyósítására ütemesen, zavarmentesen került sor és a termelők időben hozzájutottak a támogatásokhoz. Összesen 126.827 db igénylés került benyújtásra. A támogatással érintett terület 3.536 ezer hektár volt az elmúlt évi 2.200 ezer hektár területtel szemben, amely 38%-os növekedésnek felel meg. A területalapú támogatást igénylők 79%-a östermelő volt, amelyből 43% az 1-3

hektár közötti szántóterületen gazdálkodó, átalánytámogatást igénylő termelő volt. A nem átalánytámogatásban részesült őstermelők átlagos GOFR területe 9,8 hektár, a családi gazdálkodóké 56,7 hektár, míg a gazdasági társaságok és szövetkezetek átlagos területe 414 hektár volt. Területalapú támogatásra a 2003. évben 23.900,0 millió forintra adott ki a tárca támogatási igazolást (okiratot) az előző évről pedig 1.000,0 millió forint áthúzódó kifizetési kötelezettség jelentkezett. Így ezen a jogcímen a 2003. évben összesen 24.943,1 millió forint került kifizetésre.

Az agrárfinanszírozás támogatására 9.485,5 millió forint, a kibontakozási hitelprogram keretében 12.255,8 millió forint kifizetés történt 2003. évben.

Ez a támogatási formák évek óta jelentős mértékben segítik a mezőgazdasági termelők hitelhez jutását és hozzájárulnak a termelési költségek a csökkentéséhez. Tájékoztatásul jelezzük, hogy a kamattámogatásban részesülő 2003. év végi hitelállomány elérte a 400,2 milliárd forintot. Ebből 67.300,0 millió forint az éven belüli lejáratú, 108.500,0 millió forint az éven túli lejáratú forgóeszköz hitelek állománya. 59.800,0 millió forint a beruházási-, 8.000,0 millió forint a kibontakozási-, 7.800,0 millió forint a gazdahitel-, a fiatal agrárvállalkozók- és új típusú szövetkezetek-, konstrukcióban igényelt hitelek állománya.. Külön kiemeljük még a 2002-évi családi-, kis- és középvállalkozások támogatására működtetett-, illetve a 2003. évben fagykárt és aszálykárt szenvedett mezőgazdasági termelők kárenyhítő támogatásáról szóló konstrukciókat, amelyek során összesen 75.100,0 millió, illetve 46.400,0 millió forint kedvezményezett hitelhez jutottak a mezőgazdasági termelők.

Az agrártermelés egyéb céljaira felhasznált támogatás együttesen 19.974,4 millió forint. Az állattenyésztés költségeinek mérséklésére 5.080,4 millió forintot, a biológiai alapok megőrzésére 1.216,1 millió forintot, a gazdálkodás kockázatát csökkentő támogatásokra 4.665,1 millió forintot, az agrárfoglalkoztatás támogatására 2.086,8 millió forintot, a vízgazdálkodásra 1.751,4 millió forint kifizetés történt. Jelentős tétel még a szaktanácsadás 1.195,9 millió forintos, valamint a mezőőri őrszolgálat 439,9 millió forintos támogatása.

A fentiekén túl, támogatott célok a biodízel felhasználása (28,5 millió forint), hátrányos közösségek termelési támogatása (56,0 millió forint), karantén károsítók elleni védekezés (152,1 millió forint). A korábbi évekről áthúzódó, jelenleg már nem támogatott célok kötelezettségvállalásai összege 1.986,2 millió forint volt.

11. cím, 4. alcím Az Erdőkárok felszámolásához nyújtott támogatás, 300,0 millió forint törvényi előirányzata terhére 179,4 millió forint kifizetés történt. E jogcímen rendelkezésre álló költségvetési forrás az erdőt ért, környezeti hatásokkal közvetlen összefüggésben keletkezett, de nem azonosítható károsodások felszámolása költségeinek részbeni fedezetére, továbbá a nemzetközi kötelezettségek alapján működtetett erdővédelmi mérő- és megfigyelő hálózat tevékenységével kapcsolatos költségek fedezetére szolgál.

11. cím, 5. alcím Elemi kárt szenvedett termelők támogatása, a Kormány 1072/2003. (VII. 18.) határozatával jött létre, 10.000,0 millió forint kiadási

előirányzattal. A támogatások forrása a kormány által a költségvetés általános tartalékából biztosított 5.500,0 millió forint, valamint a fejezet agrártermelés költségeit csökkentő támogatásokból átcsoportosított 4.500,0 millió forint. A károsultak részére kifizetett összeg 9.873,0 millió forint volt.

A támogatási rendelet szerint, az aszály- és fagykárt szenvedett mezőgazdasági termelők részére – ahol a szántóföldi növényeknél, a szőlő- és gyümölcs kultúrákban, az erdősítésekben, valamint a halastavakban átlagban 30%, vagy azt meghaladó mértékű aszály- és fagykár következett be – 10 Mrd Ft támogatási, illetve (ahol az aszály- és fagykár 20%, vagy a feletti) 50 Mrd Ft kedvezményes hitelkeretet állapított meg.

A támogatásokra összesen 94 ezer termelő 38,8 Mrd Ft összegben nyújtott be igénylést. Az előző három év átlagához képest 52%-os hozamkiesést (aszálykárt) igazoltak a jogosult termelők részére a megyei földművelésügyi hivatalok. Az összesen 38,8 Mrd Ft összegű támogatási igényből mintegy 2.500 ezer hektár szántóterületet érintően közel 34 Mrd Ft támogatás került folyósításra, amely 1,0 hektárra vetítve 13.500 Ft. A szőlő és gyümölcs, illetve szántóföldi zöldségterületekre mintegy 4,2 Mrd Ft az igényelt támogatás, erdőtelepítésre és halastóra összesen 658 millió forint

Az igényelt támogatás összege és az erre a célra rendelkezésre álló 10,0 Mrd Ft keret alapján – a 84/2003. (VII.22.) FVM rendelet 4. §. (5) bekezdése szerint – a támogatás fajlagos mértékének csökkentését 0,254 szorzóval kellett elvégezni (25,4 %).

11/06 alcím Agrárgazdasági kezesség beváltás

A költségvetési törvény ötödik fejezetében foglalt felhatalmazás alapján, agrárcélú hitelekhez történő állami kezességvállalásra összesen 17.500,0 millió forint keret került biztosításra. Ez a keret részben az egyéni gazdaságok birtokfejlesztési célra felvett hiteleit, részben a kedvezőtlen adottságú térségek termelői adósságterheinek részbeni kiváltására szolgáló hitelek felvételét segítette. Ezek a keretek csak kismértékben kerültek kihasználásra, tekintettel az előbbi célokra folyósított alacsony hitelállományra.

Eredeti kiadási előirányzata 3.000,0 millió forint volt. Mivel felhasználói igények nem jelentkeztek, 2.700,0 millió forint a 11/01. piacrajutási támogatások előirányzatára került átcsoportosításra. A 300,0 millió forint módosított előirányzathoz 179,4 millió forint kifizetésére került sor 2003. évben.

12. cím KÖZPONTOSÍTOTT BEVÉTELEK

Az államháztartás korszerűsítése, valamint az EU követelményekhez történő közelítése tette indokolttá, hogy a korábban elkülönített állami pénzalapként működő, 1996. évtől a fejezeti kezelésű előirányzatokhoz integrált földművelésügyi alapok bevételei az államháztartás működési elveinek megfelelően, a központi költségvetésbe kerüljenek. A támogatási célelőirányzattá módosult. Az „Erdészeti közcélú feladatok”, a „Termőföld minőségi védelme, hasznosítása”, az „Állattenyésztés, tenyésztésszervezési feladatok”, a „Halgazdálkodási tevékenységek”, a „Vadgazdálkodási tevékenységek”, járulék és bírság bevételei, a központi

költségvetésbe folynak be és a tényleges teljesítés mértékéig támogatásként kerülnek megnyitásra az egyes célelőirányzatoknál.

A központosított bevételek eredeti előirányzata együttesen 8.740,0 millió forint volt, a tényleges bevétel 10.196,5 millió forint, 116,7 %. A „Termőföld minőségi védelmével, hasznosításával kapcsolatos bevételek” előirányzata kivételével, a bevételek gyakorlatilag terv szinten teljesültek. A földvédelmi járulék bevételek 2.450,0 millió forintos előirányzata viszont 3.981,9 millió forintra teljesült, lényegében az 1.531,9 millió forint többlet bevétel eredményezi a 12. cím előirányzatainak túlteljesítését.

A járulékbévételek tervezésénél nagyfokú bizonytalanságot jelent az élő állat és az állati termékek mennyiségének forgalmazása, a fakitermelések alakulása, az évenként elejtett vadfajok mennyisége, mivel ezek a piac függvényei is. A termőföld minőségi védelmével, hasznosításával kapcsolatos bevételek a tárgyévi zöldmezős és vonalas létesítményeinek beruházásaihoz igénybe vett termőföld mennyiségi és minőségi mutatóihoz kapcsolódnak.

A FÖLDMŰVELÉSÜGYI ÉS VIDÉKFEJLESZTÉSI MINISZTERIUM JOGALKOTÁSI TEVÉKENYSÉGE

A 2003. év folyamán több törvényjavaslatot készítettünk elő, amelyek egyes törvények jogharmonizációs célú módosításait foglalták magukba. Ezek közül a jelentősebbek a következők:

- az agrárpiaci rendtartásról szóló 2003. évi XVI. törvény,
- a növényfajta állami elismeréséről, valamint a szaporítóanyagok előállításától szóló 2003. évi LII. törvény,
- a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről és az ezzel összefüggő törvénymódosításokról szóló 2003. évi LXXIII. törvény,
- a szőlőtermesztésről és a borgazdálkodásról szóló 1997. évi CXXI. törvény valamint a hegyközségekről szóló 1994. évi CII. törvény módosítása,
- az élelmiszerekről szóló 2003. évi LXXXII. törvény,
- az egyes földművelésügyi ágazati törvények módosításáról szóló 2003. évi CXII. törvény,
- a szőlőtermesztésről és borgazdálkodásról szóló új törvényre irányuló törvényjavaslat tárgyalását az Országgyűlés megkezdte.

A kormányrendeletek közül kiemelkedő jelentőségű a magyar Kifizető Ügynökséget létrehozó, a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalról szóló 81/2003. (VI.7.)

Korm. rendelet, amely a Kifizető Ügynökségi feladatokat ellátó Hivatal létrehozásáról született a SAPARD Hivatal és az AIK összevonása alapján.

Az Európai Unió Közös Agrárpolitikájának (KAP) végrehajtásában, illetve a nemzeti agrártámogatási rendszerben érintett ügyfeleket tartalmazó ügyfélregiszter létrehozásáról és az ezzel kapcsolatos nyilvántartásba vételről szóló 141/2003. (IX. 9.) Korm. rendelet a közösségi jogszabályokkal összhangban alakít ki egy ügyfél nyilvántartási rendszert, mely alapján valamennyi mezőgazdasági termelő nyilvántartásba vételre kerül.

A KAP végrehajtása érdekében született meg a Mezőgazdasági Parcella Azonosítási Rendszerről szóló 115/2003. (XI.13.) FVM rendelet, amely a területalapú támogatások kifizetéséhez és ellenőrzéséhez nélkülözhetetlen.

A jogharmonizáció keretében – összhangban a jogharmonizációs programmal – számos új jogszabály került elfogadásra az állat- és növényegészségügy, a takarmányozás, és a géntechnológia területén is.

Az ágazat működését és a jogszabályok végrehajtását segítette 2003-ben kiadott hat együttes rendelet, valamint 130 földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszteri rendelet. A rendeletek átfogták az agrárágazat teljes területét. Szabályozásra kerültek egyes mezőgazdasági termékek minőséghez kötött termelési támogatása, az agrárgazdasági célok támogatásának részletes szabályai, az állategészségügy, növényegészségügy aktuális kérdései, az agrárintézmények működési rendje, a vetőmagvak előállítás és forgalmazása, az élelmiszerhigiéncia időszerű kérdései, növényvédelmi igazgatás, kísérleti állatok tenyésztése, a meghatározó mezőgazdasági termékek irányára, valamint exporttámogatása és a kiemelt kertészeti termékek termelési költségeit csökkentő támogatása.

Budapest 2003. június „ „.

Dr. Németh Imre
földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter